FESTA·MAJOR

SLPC. Biblioteca St. Hilari Sacalm.
1358230954

ST. HILARI SACALM · 28-29-30-31 AGOST '86

PER MOLTS ANYS, AVIS!!!

Quan el temps ens ompla
de neu els cabells...
Quan les mans tremolen
com fulles pel vent...
Quan poc a poc s'apaga
la flama del neguit...
Quan la força s'aparta
d'un cos defallit...
Cal comprendre i aprendre
que ser vellet és un ideal,
un objectiu, un projecte,
un somni gens irreal.
Un vellet, estima,
un vellet, comprèn,
un vellet, anima,
un vellet mai ofèn.
Quina joia és ésser avi,
quin goig i quin tresor
doncs sóu uns joves savis
curulls de records.
Un vellet encén la torxa
que il·lumina el camí,
un vellet marca als joves
una drassera per a seguir.
Per molts anys, avis i àvies!
perquè sou de veritat
un exemple per a nosaltres,
una pauta de felicitat.

Mª CARME TIMONEDA i GALLART
(Poesia dedicada als avis de Sant Hilari en el darrer Homenatge a la Vellesa)

PORTADA de QUIM GARCIA, 2n Premi del Concurs de Cartells pel Programa de Festes de 1985.

Òbviament la roda de la vida no para de rodar i estem novament encetant una altra Festa Major.

Si mirem endarrera i fem repàs dels fets de l'any, veurem com s'encarallen èxits i fracassos, rialles i plors, alegries i tristeses.

En definitiva, ha passat un altre any dur i difícil, tant per la climatologia com per les greus mancances que encara tenim. En general es pot dir que agreujades pel caduc sistema de finançament del Govern Central envers els Municipis i Generalitat, que porta a la congelació, i àdhuc retrocés en els de per sí ja minsos recursos econòmics necessaris, per a fer front als serveis mínims indispensables que tot ciutadà té dret a gaudir.

Malgrat tot, i mercès a l'esforç, al treball, a la il·lusió, i a la imaginació de tots crec que hem anat superant la major part no tant sols dels problemes més greus, sinó que també s'han aconseguit cotes importants i de tot ordre per al benestar col·lectiu dels que vivim a Sant Hilari. Així ho podreu comprobar llegint aquest programa-butlletí, encara que no hi és tot ni prou explicat per raons òbvies d'espai. Amb tot no es pot negar que l'Ajuntament ha procurat estar en tot moment al servei dels ciutadans.

La Comissió de Festes de l'Ajuntament ha intentat un any més, amb l'ajut de diverses entitats locals, posar a l'abast de tothom un recull ampli d'actes o activitats que es culminen amb el programa de la Festa Major. Crec que han aconseguit, no solament enriquir-lo (doncs hi ha espectacles i actes per a gairebé tots els gustos), sinó que al mateix temps han sabut mantenir la pervivència de la nostra personalitat com a poble.

Que l'impuls i el nervi que durant tot l'any ens han acompanyat per resoldre els problemes quotidians, no decaiguin en aquests dies de festa i que demostrem un cop més, participant en el major nombre d'actes, aquest doll de vida que batega dintre nostre, aquesta plenitud i ressó d'esperit de col·lectivitat que aquests dies més que mai ens uneix.

En nom dels companys de Consistori i en el meu propi, una cordial salutació a tots vosaltres hilariencs i estiuejants. A l'ensems desitjo que aquesta Festa Major sigui motiu de noves il·lusions i de celebració i retrobament per refermar velles amistats i descobrir-ne d'altres.

Molt bona Festa Major!

UNA GRAN NEVADA

Només els vells de la població recordaven una cosa semblant. Entre els dies 30 i 31 d'enguany una gran capa de neu cobria tota la població. Uns 80 cm. convertien Sant Hilari en un poble que emergia de la neu. Una forta tempesta de vent va acumular el blanc element i a molts indrets es superava el metre i mig de neu.
Les fotografies són prou eloqüents i no necessiten comentaris.

La població va restar dies sense llum, incomunicat i amb greus problemes.
Desgraciadament les conseqüències foren catastròfiques, ja que s'enfonsaren teulats de cases particulars i de naus industrials, es malmeteren en gran manera els boscos, els carrers fets un desastre...

EL SOMRIURE D'EN JAUMET

Sempre he tingut gran admiració i respecte vers en Jaumet del Flaviol. I quant el temps més passa, més em vénen a la memòria els valors humans d'aquell petit gran home. També recordo que em feia mal, i encara me'n fa, quan algú volent fer-se el saberut, el llest, li gastava una broma pesada, o bé li volien agafar la barretina, o emportar-se-li el carretó d'anar a cercar l'aigua a la Font Vella, o jugar amb ell des de la prepotència i l'arrogància.

Però, el que hom té més enregistrada a la seva memòria és la imatge d'en Jaumet quan et saludava i t'acollia amb un ampli, gràcil i generós somriure; amb un somriure net, lúcid, esplèndid. M'agrada mirar fotografies d'en Jaumet, amb aquell rictus facial del seu somriure i de la seva rialla esclatant.

Diuen que, si un somriu molt, li poden sortir arrugues a la cara. En Jaumet tenia arrugues a la cara, o bé, perquè havia somrigut molt, o perquè les arrugues —els sofriments, els cops, la vida— li donaven la sabiduria del saber somriure.

Diguem que en Jaumet, de motius per riure i somriure, no en tenia pas molts, sinó tot el contrari. Per exemple:

- Era mut, i somreia.
- Baixet d'estatura i sense gaires forces físiques... i somreia.
- No tenia familiars, parents, ni amics. I no obstant, somreia.
- No posseia llar pròpia, i somreia.
- Un matrimoni sense fills, treballadors, bona gent, no pas rica, el tenien a casa seva, que no era la d'en Jaumet, però ell s'hi trobava com si fos la pròpia, i... sabia somriure.
- No posseia res de res. Sols uns vestits senzills, encara que sempre anava net i pulcre. No obstant sabia somriure.
- Per l'estiu les seves eines de treball eren: un carretó per anar a buscar aigua a la Font Vella, una barretina, un flaviol, un mocador per fer la ploranera, i el seu somriure.
- Amb el carretó feia el transport als hotels i cases particulars de càntirs d'aigua fresca de la Font Vella i això tres, quatre i cinc viatges diaris, des de la vila fins a la font i viceversa. El tros més feixuc, entre altres, era el carrer de Vic. Se'l veia pujar lentament, pesadament, aplanat empenyent el carretó... i no obstant somreia.
- De tant en tant, hi havia una ànima generosa, veïna del carrer, o vianant del poble o foraster, que l'ajudava a fer el tros més costerut i ell ho pagava amb un somriure.

- Tocava el flaviol per molts pocs cèntims, però ell sempre somreia.
- Acomiadava la gent a l'Hispano Hilariense o als cotxes particulars amb cops de barretina bo i fent veure que plorava i s'eixugava amb un mocador de quadres. Després, reia i somreia d'una manera oberta, planera, familiar.
- A la tardor i a l'hivern en Jaumet anava recollint fems, follaraca o llenya i en el seu humil i gens rentable, ni envejable treball, sabia somriure per dins i per fora.

I és que en Jaumet, encara que no ho sabés, feia realitat allò, tan ver, del saber somriure:

"No hi ha ningú tan ric,
que no necessiti un somriure;
ni ningú hi ha tan pobre,
que no pugui donar un somriure".

JOSEP M. ALIMBAU i ARGILA

****

Coses de Sant Hilari

AI QUIN PRAT QUE EM SÉ!!!

Arbreda encisera
de la Font Picanta
riera joganera
i remorejanta.

Sé una prada verda
caminet enllà
d'herba fresca i gerda
d'aire prim i clar.

Prop de la riera
ai que bé s'hi està
sense cap quimera
que et vingui a torbar.

Estès per l'herbei
es desfà la pensa
o quin bell remei
a tota dolença.

Aquells arbres alts
porten l'enyorança
per uns caminals
d'amor i esperança.

Ai prat verd i suau,
plata i ametista,
ets un somni blau
per l'ànima trista.

Sortint de la font
com me plau a mi
venir a aquest tocom...
I fer un bon pipí!!!

PERE BADÓS i GARCIA-CIAÑO

Sant Hilari, 26 d'Agost del 1934.

INTRODUCCIÓ

Que les Guilleries són un indret privilegiat pel que fa a boscos, aigua i naturalesa en general, és més que evident però no es pot dir el mateix en l'aspecte de patrimoni artístic.

Volem portar a aquestes pàgines del programa la història d'una capella on l'any 1983 s'hi varen trobar unes pintures pre-romàniques d'enorme valor. Fem referència a Sant Pere Desplà, capella situada al mas Ferrer d'Arbúcies, a uns 12 Km. de Sant Hilari per Coll de Ravell i que recentment se n'ha inaugurat una molt digna reconstrucció.

La troballa d'aquestes pintures dins el conjunt arquitectònic de Sant Pere Desplà ha engrandit en gran manera el patrimoni cultural d'aquestes nostres Guilleries i són una visita obligada pels molts estiuejants que passen uns dies a Sant Hilari.

SANT PERE DESPLÀ.

Un racó interessant de les Guilleries.

El diumenge, dia 29 de juny propassat, diada de Sant Pere, tenia lloc, gairebé a tocar el límit municipal de Sant Hilari, la inauguració de les obres de restauració de l'església de Sant Pere Desplà, sufragània de la parròquia d'Arbúcies, i de les interessants pintures murals pre-romàniques que s'hi han descobert recentment.

També amb aquest motiu es va celebrar al lloc un aplec popular, el segon que s'hi celebra, puix que el costum es va iniciar l'any passat, i no hi va faltar la missa al Sant, dues ballades de sardanes, una arrossada popular i l'actuació del grup Els Trapelles. Cal esperar que aquests aplecs tindran continuïtat i que aquest bonic indret, desconegut per la majoria de gent, esdevindrà aviat un lloc visitat pels estudiosos de l'art romànic i per tots aquells que disfruten contemplant la natura i el paisatge.

Amb motiu d'aquesta inauguració la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Girona varen editar un petit llibret o opuscle, ben il·lustrat, en el que es posava de relleu la importància de l'església recentment restaurada i de les pintures que estotja.

Com que el fet va passar desapercebut per la majoria dels sant-hilariencs voldríem aquí destacar-lo i a la vegada publicar algunes noticies històriques noves que no es varen recollir en l'esmentada publicació.

Situació

Per anar a Sant Pere Desplà cal agafar la carretera d'Arbúcies a Viladrau i a Vic de la qual, i tot just passada la fita quilomètrica 7, una bona pista de dos quilómetres porta al mas Ferrer i a l'església de Sant Pere que li fa costat. Dos rètols indicadors, posats recentment per la Diputació de Girona, assenyalen la presència del trencall. Si es ve de Coll de Ravell la distància fins a l'esmentat trencall és de poc més de tres quilòmetres.

La forta pujada de la carretera al mas Ferrer no deixa endevinar, fins que s'ha arribat al cimal de la serra, l'existència entorn del mas i de l'església d'un bonic pla, a 704 m. d'altitud, situat entre el massís del Pla de les Arenes i de Sant Hilari, d'on es veu només una part de la caseria o barri del Serrat, i la depressió de la vall de Lliors que té com teló de fons el desplegament de les Agudes fins al Morou. És un pla o esquenall de muntanya ampli, limitat al NE pel Turó d'en Puig (916 m. alt) i que va baixant suaument vers Can Merla i La Paradella en direcció a la vall de Riudecòs o de Joanet. Enfront hi té les Auledes de Sant Hilari i la casa de Moragues darrera el turó de la Moneda (694 m. alt). El nom *Desplà* o *de Plano* el va rebre del lloc on es troba, si bé anteriorment (1058) se l'anomenava *Sancti Petri de Heremo* o Sant Pere de l'Erm, per trobar-se en un lloc molt despoblat.

Història

En el fulletó o petit llibre sobre Sant Pere Desplà, abans esmentat, es fa començar les notícies sobre aquesta capella el 1246 i se suposa que abans havia tingut una gran o més àmplia feligresia, amb masos que més tard passaren a incorporar-se a una parròquia del bisbat de Vic. Ignorem quin fonament pot avalar aquesta suposició, bé que creiem que cap.

L'església de Sant Pere és citada per primera vegada l'any 923 i aleshores se suposa que ja existia d'abans. Segons unes notes que vàrem prendre fa més de 25 anys de la Consueta antiga d'Arbúcies, —ara perduda per haver-la deixat un rector anterior a un estiuejant desconegut— consta que el 6 de febrer de l'any 923 el bisbe de Girona, Guiu, va consagrar l'església de Sant Quirze d'Arbúcies i li va unir en qualitat de sufragànies o filials les esglésies de Santa Maria de Lliors, Sant Pere de l'Erm (o Desplà), Sant Segimon (del Bosc, ara de Buixalleu), Sant Nazari (que es creu que era sota el mas Castellet de Cerdans), Sant Climent (en ruïnes, sota el Mas Blanc) i Sant Iscle (que algú ha suposat que era la primitiva capella del castell de Montsoriu).

En aquell temps existia ja Sant Mateu de Joanet, que inicialment era filial o sufragània de Sant Hilari, i Sant Cristòfol de Cerdans, independent fins que fou cedida a la canònica de Sant Llorenç del Munt, situada sobre Sant Julià de Vilatorta. Aquestes dues parròquies, ara del municipi d'Arbúcies, pertanyien ja aleshores a la diòcesi de Vic, tot i haver passat a formar part més tard del terme municipal d'Arbúcies.

Totes aquestes esglésies haurien estat erigides pels primers senyors i feligresos que varen repoblar i ocupar el lloc i només subsistiren com a parròquies aquelles que tenien una feligresia suficient per a mantenir el capellà i el culte.

Sant Pere, seria erigit pel primer propietari del mas Ferrer i per no haver prosperat allà el poblament, per manca de terres de cultiu, quedà sempre com a sufragània de Sant Quirze d'Arbúcies i se li digué de l'Erm, per trobar-se en lloc despoblat.

Aquest nom, que hem vist dues o tres vegades en documents del monestir de Sant Marçal del Montseny, ens consta per primera vegada el 1058 quan Gerberga, vídua d'Odó, senyor del castell de les Agudes, i fundadora d'aquell monestir, va donar-li com a dotació els alous que tenia a la Vall d'Arbúcies, als llocs dits Riudeboix i Pujals, situats, diu el document, entre *Sancto Petro de Eremo* i Sant Mateu de Joanet.

Al segle següent els vescomtes de Girona o de Cabrera, senyors de Montsoriu i de la Vall d'Arbúcies, varen dotar al monestir de Breda, que ells havien fundat, amb diferents rendes per tal que els monjos poguessin viure i refer la seva església i entre ells, en data desconeguda, li varen cedir els delmes i les primicies de Sant Quirze d'Arbúcies i de les seves sufragànies Santa Maria de Lliors i Sant Pere *de Plano*. Coneixem aquesta cessió feta al monestir de Breda el 1162 i va ésser confirmada el 1185 pel papa Lluci III. El document de 1246 no és altra cosa que una confirmació de béns al monestir que va fer el papa Innocenci IV, el 3 d'octubre de 1246, on se citen de nou com a esglésies subjectes al monestir les de Sant Quirze d'Arbúcies, Santa Maria de Lliors i Sant Pere Desplà o *de Plano*.

Interior amb la coberta provisional durant les obres.

La feligresia d'aquesta parròquia o sufragània no va passar mai del Mas Ferrer i un parell o tres més de masos, les terres dels quals més tard passaren a aquest mas, "els masos units i aglebats", que s'esmenten genèricament, sense especificar-se, en els documents del segle XV en endavant.

Fou en aquest temps de més esplendor de la sufragània, quan podia haver arribat a un màxim de cinc o sis famílies, en què es va reedificar la primitiva església. Cal situar el fet als primers anys del segle XIII quan el camp català vivia uns moments de màxim poblament i eufòria.

El despoblament del país, conseqüent a la pesta negra de l'any 1348 i a les secades i misèria que l'acompanyaren, va fer que a finals del segle XV ja només quedés a l'antiga sufragània "unus parochianus" o sigui una sola família, que, segons una visita pastoral de l'any 1413, era presidida per Antoni Ferrer.

L'antiga Consueta d'Arbúcies, segons les notes que en vàrem treure, diu que l'església no té fonts baptismals, només cementiri on s'enterren els membres de la casa Ferrer, que s'hi celebra missa per Sant Pere i en certes diades corresponents a aniversaris o fundacions fetes per hereus de dit mas. L'església tenia un sol altar i no és fins a temps moderns que se n'hi va fundar un segon i després un tercer altar a la Mare de Déu del Roser i a Sant Isidre i a Sant Sebastià.

D'aquesta única casa de Sant Pere Desplà era filla la Joana Ferrer que el 1572 es va casar amb Joan Sala, de la Sala de Viladrau i que fou

Figura del costat de l'epístola.

la mare del famós bandoler Joan Sala, àlias Serrallonga, el qual fou batejat a Viladrau el 23 d'abril de 1594. Aquesta Joana Ferrer va morir de part el 1598.

L'any 1639 la capella es trobava ruinosa perquè va fallar o fer moviment el mur de la part nord, cosa que ocasionà la caiguda de bona part de la volta. S'havia reparat ja el 1679 quan es va refer matusserament el mur caigut i es va cobrir l'església amb un sostre de bigues de fusta a base de jàsseres i cairats. Pel mateix temps se li devia construir el campanar d'espadanya, sobre el mur de ponent, que té totes les característiques d'una obra barroca del segle XVII.

Hem llegit que la última vegada que s'hi va celebrar, abans de la profanació del 1936, fou amb motiu d'un casament de la casa Ferrer el 1923.

Des del 1936 estava tancada al culte i servia pràcticament de magatzem fins que el 1981 va començar a restaurar-la la Diputació de Girona, que actua en aquest camp en conveni i estreta relació amb la Direcció General del Patrimoni Artístic del Departament de Cultura de la Generalitat. L'any 1983, quan s'havia restaurat ja la part de l'absis va tenir lloc el descobriment de les pintures murals que donen un valor especial a la capella.

L'edifici

La capella de Sant Pere es troba al NE del mas Ferrer i fins ara es trobava pràcticament unida al mas per unes corts o dependències agrícoles que s'adherien al mur de ponent de la capella i formaven un pas o call per arribar a la seva porta, que es troba al mur de migdia o paret que mira al mas. Ara aquestes dependències s'han aterrat i la capella es troba aïllada i envoltada per un jardí o parterre que té un vell xiprer darrera l'absis i arbres plantats de nou prop la capella.

Exteriorment es mostra com un edifici unitari de pedra o carreus grans i ben escairats, formant filades ben arrenglerades, cosa que la fa una obra d'avançat el segon període del romànic o d'inicis del segle XIII. La pedra granítica té un bonic color daurat. Consta d'una nau amb el seu absis i la porta situada a uns dos terços de llargada de la nau, vers el mur de ponent. És un portal de punt rodó, molt baix format per un doble arc, a manera d'arquivolta, que descansa sobre unes senzilles impostes un xic treballades, l'igual que l'arc exterior que té una lleugera decoració. A l'interior té uns arcs adossats als murs laterals, a manera d'arcs formers que donaven una ampla base per carregar la volta, però que alleugerien la groixudària dels murs i a la vegada permeteren ubicar-hi els altars laterals.

Té volta només l'absis i l'inici de llevant de la nau, volta que ara ha calgut refer pel seu mal estat, mentre els dos terços restants s'han cobert amb encavallades i bigues de ciment, perquè, com hem dit en explicar la història de l'edifici, la resta de la volta va caure el segle XVII per fallar el mur de tramuntana; aquest mur es va refer matusseramente i amb contrafoets el mateix segle i ara ha calgut consolidar-lo en la seva base.

La sorpresa i interès d'aquesta capella va originar-se l'any 1983, quan, en desfer la part alta dels murs que descansen sobre els grans arcs interiors, va aparèixer a l'entremig una paret feta sense cap cura especial, com ho solen ésser les pre-romàniques, i en ella uns motius de pintura que mostraven uns personatges sota una espècie d'arcs.

Això va posar tot seguit en evidència que en el cos de la nau, en un sector d'uns 9,5 metres, s'havien conservat les parets de l'església pre-romànica o que va antecedir a l'actual —la que tenim documentada des del 923— i que en fer l'església actual aquells murs varen quedar com a farciment d'un entrepà entre dos sectors de murs romànics, l'exterior i l'interior o el que té les grans arcades.

Resulta doncs que a Sant Pere Desplà es conserven els murs de la nau d'una capella pre-romànica i amb pintures.

Per copsar la importància del fet cal saber que no hi ha cap més església pre-romànica a les Guilleries ni a tota la comarca de la Selva, puix que la de Sant Romà de Brunyola és més que dubtosa i només a Osona en el sector que fa costat a les Guilleries, de Sant Feliuet de Savassona, es conserva un absis pre-romànic.

Figura jont al finestral pre-romànic

Pel que fa a les pintures a Catalunya només hi ha pintures clarament pre-romàniques a Pedret del Berguedà, ara al Museu de Solsona i a dues de les esglésies dites "visigòtiques" de Terrassa. La resta de pintures més antigues són ja d'inicis del segle XI.

Les pintures

L'existència d'aquestes pintures ha obligat a desmuntar una part del revestiment romànic interior del mur de la part de migdia i deixar només els arcs com a testimoni de l'obra romànica. També la seva conservació és la que ha fet que la nau no es cobrís amb volta, com es volia fer inicialment, sinó amb bigues de ciment imitant les bigues o encavallades antigues. Tot això queda plenament justificat pel valor testimonial de les pintures.

La destrucció de bona part del mur de tramuntana i les males condicions que aquest té, fa que s'hi vegin restes de pintures semblants a les del mur de migdia, però que no s'hagin conservat escenes senceres de personatges en actitud d'orants, amb túniques i aureoles, dintre d'uns arcs formats per faixes de diferents colors, arcs que acaben en uns capitells de forma quadrada i es continuen en columnes, que són el tema característic del mur de migdia.

La distància de mil anys, com a mínim que ens separen del temps en que es varen fer aquestes pintures, fa que els colors es mostrin força esvaïts, però són encara el suficientment vius per imaginarnos a cada banda de l'església aquelles fileres d'orants, que miraven vers el santuari o capçalera de l'església —desapareguda quan l'església es va allargar vers llevant en l'època romànica— on hi hauria una representació de Crist o de l'Anyell Místic.

La falta d'altres testimonis de l'època per fer comparacions fa que sigui difícil dir exactament quan es varen fer, però segurament que no són gaire posteriors al 923, quan sabem que ja existia l'església.

En fi, sense saber-ho, teníem a les Guilleries un testimoni valuós del primitiu art cristià del país. La seva descoberta és per tant un motiu de joia i val la pena anar a visitar la capella de Sant Pere Desplà, en el terme municipal d'Arbúcies.

Divulgar-ne la seva existència i valor testimonial històric, a la vegada que aportar noves notícies sobre la seva història són el mòvil que ens n'ha fet parlar avui i aquí.

ANTONI PLADEVALL i FONT

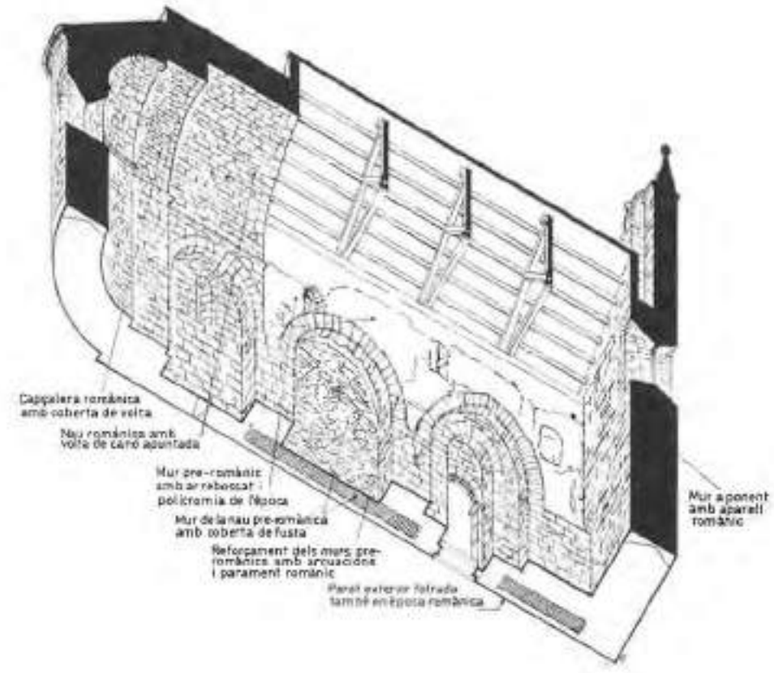

"PATRONA DE CATALUNYA"

I

"Ofrena"

Mare de Déu de Montserrat, Senyora,
una Corona us volen ofrenar.
Jo no tinc joies. Vull col·laborar.
Preneu la meva veu com a penyora.
Jo sóc, Mare, l'últim dels vostres fills
arribat a aquesta santa Muntanya.
El ressò d'un cant llunyà m'acompanya
d'una terra on floreix el vostre Abril.
El sol que bressava la meva infància
em deia la vostra morenor,
una pregària plena de fervor,
una rosa de celestial fragància.
Jo voldria, Mare, com Sant Ignasi,
trencar la meva espasa a vostres plantes
i apetonant aquestes penyes santes
fer el que Vós, Mare, vulgueu que faci.
Puix que Vós sou Verge i Mare eternal,
la meva petitesa anirà lleu
darrera el cor que amb poderosa veu
canta la vostra Glòria universal.

II

"Sardana"

Mare de Déu de Montserrat,
Dona catalana.
Per Tu el poble es sent vetllat
quan prega i demana.
I veu a la sacra Muntanya
els raigs de sol, el teu claror,
com la cura que l'acompanya,
penyora de matern amor.
Model formós de convivència,
el teu esguard uneix la llar.
Tu ets el Model d'existència
que ensenya solament a amar.
Oh, Verge, Dona catalana,
tots els ulls miren envers Tu;
i els cors són una sola flama
i les veus són un sol xiu-xiuf.
Mare de Déu de Montserrat,
Dona catalana.
Per Tu el poble es sent vetllat
quan prega i demana.

JOSEP GUTIÉRREZ i RODRÍGUEZ

DESPRÉS DE LA TEMPESTA ALS VOLTS DE SANT HILARI

Encar se sent el tro en llunyania
i zigzagueja el llamp a l'horitzó;
fa ben poc, la tempesta ens envadia
i omplenava els torrents de greu remor.
Més ara, pura llum, com de nou dia,
fa ressaltar dels arbres la verdor;
la terra sembla xopa d'alegria,
emanant una càlida sentor.
Quan el sol del capvespre daura el cim
i a uns núvols fuguissers pinta de rosa,
de l'ombra de les valls i de l'abim
pugen lleus flocs de boira esponjosa,
fent aquesta hora més misteriosa
i el paisatge que veiem més sublim.

JOSEP SANTACANA i TUSQUELL

PASTORAL PARROQUIAL D'ESTIU A SANT HILARI SACALM

I.- Acampades i colònies.

Any rera any, 10 anys de colònies i 5 d'acampades, la parròquia organitza en temps d'estiu una sèrie d'activitats per a infants i pre-adolescents portades per joves, que busquen l'educació en l'esplai, dins un marc d'educació global, des d'una perspectiva creient i amb arrelament a la realitat local.

La branca de Rangers i Noies-Guies de l'agrupament escolta parroquial "Als Quatre Vents" enguany va fer la seva acampada de fi de curs a Núria els dies 25 al 29 de juny. Hi van prendre part 16 rangers i noies-guies, 3 caps i 1 intendenta. Per la seva part els Llops-Daines del mateix agrupament van viure semblant experiència i aventura jovenívola a Cala Montgó durant 5 dies de la primera setmana de juliol. En aquesta ocasió hi van participar uns 20 llops-daines, 5 caps i 1 intendenta.

En la vida de campament es té molt present l'educació-vida, no oblida la vida en l'acció educativa, sinó que aquesta va adreçada a aquella.

Per a la mainada de Sant Hilari que va a colònies, l'estiu és diferent. Sortosament, la veracitat d'aquesta asserció ve avalada per l'alegria de 86 nois i noies que han disfrutat de les colònies d'enguany, la dedicació de 12 monitors, el treball de les 7 senyores que van cuidar de l'administració i cuina i els Mns. Són 15 dies de ritme intens en els quals tots junts disfrutem de les instal·lacions de la Llar Parroquial, seguint l'estil de vida propi d'uns dies de colònies. Del bon servei pastoral que es fa a colònies en donen fe les 100 famílies i escaig que cada any en perceben els seus fruits.

II.- Col·loquis d'estiu sobre pastoral.

Aquest estiu s'ha començat a la parròquia una experiència amb els estiuejants que tenen alguna responsabilitat pastoral en la respectiva parròquia. El dimecres de cada setmana, de 6 a 7 de la tarda, ens reunim en una de les sales parroquials per intercanviar experiències pastorals. El col·loqui resulta animat i enriquidor i, fins i tot, surten propostes que es poden experimentar en la mateixa parròquia acollidora d'estiuejants.

A hores d'ara ja comptem amb un bon grup d'estiuejadors que s'han integrat en la litúrgia i pastoral de la nostra parròquia. En una paraula: És una trobada que crea lligams de coneixença, d'inquietuds i fins de compromís de servei.

III.- Jornada pastoral envers l'estiuejant.

En una de les abans esmentades trobades es va veure bé organitzar, amb intenció pastoral, una diada estiuenca.

Les finalitats són senzilles, però concretes: crear una relació amical entre els estiuejants hostetjats en els diferents hotels de la vila; i per això es pensà en una trobada matinal a l'ermita del Nen Jesús de Praga i en servir un cafè popular al jardí del Casal dels Avis a la tarda del mateix dia. A les 8 de la tarda es va celebrar una eucaristia degudament preparada en la que tots gaudirem dels vincles d'una mateixa fe, pregària i Comunió. I un altre objectiu directament buscat és reunir-nos en un mateix acte cultural en el que estiuejants i hilariencs ens trobem més agermanats, per la qual cosa ens brinden l'avinentesa ideal "Els Amics de la Música" amb el seu selecte programa musical del IXè. festival de música.

La canalla gaudeix del bany a la piscina a la casa parroquial de Joanet.

Els aspectes pastorals d'aquesta jornada són variats i engrescadors, i la participació i fruits aconseguits altament positius.

IV.- Estil de les celebracions litúrgiques.

Gràcies a l'activa i massiva participació dels estiuejants a les celebracions i a la generosa col·laboració prestada pels sacerdots que vénen a passar uns dies a Sant Hilari Sacalm, podem oferir uns serveis suficients, acurats i festius. Els aspectes de tota celebració litúgica que mereixen la nostra especial atenció són: la dignitat en la presentació i execució dels ritus, oferir possibilitats de participació a tots els assistents segons llurs condicions i atenció a les necessitats de les persones que demanen un servei o freqüenten les celebracions.

Pel número d'assistents i el bon esperit que es respira en les celebracions, fins i tot en dies feiners, tenen, gràcies a Déu, un caliu festiu.

Penso que la festa major pot ésser un digne epileg de tota aquesta tasca. Bona Festa Major per a tothom!

JOAN TUNEU i MIR
Rector

CANT A LA NATURA

On vas, tan corrent, encisadora joventut?
Què cerques en aquest demà que et costa tant trobar?
Me's plaers, més il·lusions...?
Sí, perquè res et satisfà.

Atansa't vora nostra
i els avis que estan ací,
moltes coses et podran dir.
Ells et diran que feliços han viscut,
escoltant el cant dels ocells,
i els quadres més bonics els han vistos ells.

Ells han vist quan a la primavera,
els arbres de nou s'han vestit,
les ginestes han florit
i els camps de margarides estan atapeïts.
Ells han vist la gran meravella
de la sortida i posta de sol
Ho has vist tu?
No! I per això no saps el que és bonic.
Anem i caminarem,
i així a la muntanya arribarem.
Què és el que veus?
Contempla i extasiat amb aquesta meravella
que la natura t'ofereix.
Escolta el cant dels ocells
i la remor dels arbres que mou el vent.
Satura't d'aquests perfums,
de farigoles, pins i romanins,
i dessota aquest cel blau
contempla aquestes valls
verdes i florides, que no necessiten jardiners
perquè les ha creades Déu.
Això és vida, il·lusió i somni d'amor,
perquè amor i vida
és el que Déu ha creat per a tu.
No correu tant, ja arribareu,
i no us allunyeu de nosaltres
que molt us podem ensenyar.
No sabem matemàtiques, no,
però sabem coses millors,
i si és cert que voleu estimar-nos,
donem-nos les mans i junts caminarem,
i de quan en quan,
entretingueu-vos en pensar...
avui ells són vells...
i demà vosaltres també ho sereu.

SOLETAT, una hilarienca de 85 anys.

EL TEATRE AL NOSTRE POBLE

Aprofitem l'oportunitat que ens dóna aquest programa de festes per adreçar-nos a tots els hilariencs i fer-vos un resum de les nostres activitats i inquietuds.

Sembla que era ahir i ja fa sis anys que el Grup Teatral "Els Nois Alegres" vàrem reemprendre, diguem-ne una segona etapa. Tornàvem a aixecar el teló il·lusionats, després de bastants anys de no gaudir de teatre a Sant Hilari fet per gent de casa.

Pel Nadal de 1980 començàvem amb els tradicionals Pastorets i ens proposàrem l'estrena de dues obres l'any, una per Nadal i l'altra per Pasqua, i repetir-les a l'estiu per la bona acollida que sempre ens dispensen els estiuejants.

Al llarg d'aquests anys hem tingut alts i baixos, com qualsevol entitat, ja que a voltes no es té prou encert en l'elecció de l'obra, l'actuació no surt com desitjaríem, es produeix alguna baixa en el reduït grup d'actors, o senzillament es casa una protagonista quan menys un s'ho espera...; o sigui que es donen els entrebancs típics de tota companyia d'aficionats.

Malgrat això l'afició no defalleix i el vostre aplaudiment ens encoratge a continuar la tasca que ens hem proposat. Amb la col·laboració de tots procurarem que el teatre a Sant Hilari no sigui flor d'un estiu i que no manqui aquesta comunicació que uneix el poble a través de l'art de Talia.

Durant tot aquest temps hem representat les obres següents: "Els Pastorets", "Un pagès de Barcelona", "Maria Rosa", "Ni solter, ni casat, ni viudo", "Armand Gresca", "El ferrer de tall", "L'amor venia amb taxi", "Deixa'm la dona, Cisquet" i "Necessito una infermera".

Celebració del Vè. Aniversari del Grup Teatral "ELS NOIS ALEGRES"

Estrena de l'obra "Necessito una infermera", l'última Pasqua del 1985.

Hem d'esmentar que hem actuat dos anys consecutius com a representants únics de la província de Girona al Festival-Concurs de Teatre Amateur de Tàrrega, amb les obres "Maria Rosa" i "Un pagès de Barcelona", on obtinguérem diferents guardons i en servem un immillorable record.

Enguany ens hem presentat al VII Concurs de Teatre de la Vila de Gràcia (Barcelona) amb "El ferrer de tall" i tampoc hem tornat de buit, ja que aconseguirem un primer premi d'actor secundari, un segon de llum i so, un segon premi a la votació popular i diferents nominacions.

Quant a projectes més immediats pensem actuar al Teatre Municipal de Girona, la qual cosa ens té molt il·lusionats. No cal dir que als diferents llocs i pobles on hem actuat ens hem esmerçat sempre en deixar ben alt el nom de Sant Hilari.

Gràcies a tothom pel vostre acolliment i esperem seguir gaudint de la vostra confiança.

LA JUNTA
Grup de Teatre "Els Nois Alegres"

"ELS NOIS ALEGRES": Un xic d'història...

La nostra coral nasqué l'any 1946 d'una manera espontània i sense gaire premeditació. El nostre objectiu era cantar, i el nostre afany interpretar cada vegada més bé tot un seguit de cançons clàssiques i serioses, i també d'altres d'un contingut un xic irònic i picant. Val a dir, però, que es tractava d'una picantor més aviat suau ja que el moment no era tampoc el més propici per a la sàtira.

Les nostres activitats inicials consistien bàsicament en la cantada de Caramelles per la Pasqua Florida. Tanmateix, des de l'any 1947, primer any dels Homenatges Locals a la Vellesa, el cor ha actuat desinteressadament en totes les seves celebracions. També des de l'any 1947 s'actuava cada 16 d'Agost, diada de Sant Joaquim, davant el domicili estival del Sr. Joaquim Gasol i Rodríguez, per a nosaltres màxim exponent, en aquell moment, de la colònia estiuenca i que havia estat anomenat "cònsol honorari de Barcelona" de la nostra vila pel seu indiscutible amor a Sant Hilari.

L'actuació dels Nois Alegres ha estat des de sempre orientada cap a la fruïció personal dels seus membres a partir de l'exercici del cant, i d'altra banda, a partir del foment de l'amistat i del companyerisme en el si del cor. Això vol dir que l'interès econòmic estricte no ha tingut mai cabuda en la línia de conducta del cor. La recaptació que per Pasqua es duu a terme no té cap altra funció que la d'assolir uns ingressos mínims que anys enrera ens permetien alguna excursió de tant en tant. Actualment ja ni això és possible atès el nivell de preus que tot ha assolit.

La nostra estimada senyera va néixer l'any 1955 gràcies a la donació, per part del Sr. Alfred Ballesteros, d'una tela brodada i que amb el disseny del Sr. Josep M.ª Xandri, membre fundador del cor, es constituiria en la nostra senyera.

Ens estendríem massa si volguéssim deixar constància de totes les activitats i festes en les que la nostra coral ha pres part, però sí cal esmentar una festa que va ésser molt entranyable per a tots els membres de la Coral: la celebració de les Noces d'Argent del Cor. Balls, cantades, sardanes, parlaments de tota mena..., tot per a homenatjar l'esforç i la continuïtat del nostre cor i a la vegada per encoratjar-nos a seguir fidels a la nostra tasca.

Més tard, a l'any 1981 creguérem convenient donar un aire nou a la nostra coral i per primera vegada entraren a formar-ne part unes senyores i noies que desitjoses de cantar donaren el toc suau i harmoniós de veu femenina que les nostres interpretacions precisaven.

La Coral mixta "Els Nois Alegres" som un garbuix d'homes i dones decidits a portar per bon camí el nostre cor amb el desig sincer de no defraudar els que ens han precedit i d'ésser un exemple suggeridor per als petits hilariencs per tal que la nostra Coral pugui gaudir d'una vida eterna. Per molts anys!

La Junta Directiva de la Coral Mixta
"ELS NOIS ALEGRES"

La Coral el dia del casament del seu director, en Toni Miralpeix.

LA MÚSICA

Arriba l'hora de la Festa Major i, com tota festa, serà celebrada amb balls, concursos, sardanes, etc. En tota festa hi ha un element que no hi pot faltar, que és la música. Us n'imagineu una sene?, jo, almenys no. Sigui del tipus que sigui, la música és com una droga que ens penetra i transforma en persones més alegres i despreocupades perquè quan la música sona no hi ha lloc per les cabòries.

La música és màgia, perquè no saps com i et porta cap a sensacions que no es poden veure ni palpar, capaces en un moment donat d'emocionar-nos. En fi, la música és un arma eficaç per combatre l'avorriment i la manca de sensibilitat, i ens condueix alhora per camins d'agermanament i convivència ja que tant els que la toquen com els qui l'escolten, es fonen en un sol plaer manifestat de mil maneres diferents (cadascú a la seva).

Els Amics de la Música el que volen és que tothom pugui experimentar aquestes sensacions a través dels concerts que organitzem, i procurem en la mesura que ens és possible, donar vida musical durant l'any al nostre poble, ja sigui recolzant les entitats locals o bé, portant a l'abast artistes de renom internacional com és el cas del Festival de música de l'estiu.

Tornant al que deia al principi, us desitgem bona festa i que no pari la música!!!

ELS AMICS DE LA MÚSICA

L'Orfeó Català.

Quartet Claudi Arimany.

El Grup Cantabile.

CORAL PARROQUIAL «PETITS CANTAIRES»

Actuació de la Coral el dia del Xè. Aniversari.

Cada any les diverses Entitats del poble són convidades a l'elaboració del Programa de la Festa Major de la Vila.

Normalment, i donat que les activitats de les Entitats són monogràfiques, hi ha el perill de repetir cada any el mateix, encara que amb diferents paraules.

La Coral Parroquial «Petits Cantaires» de la qual parlo ara, desenvolupa una activitat molt concreta: el cant. Al llarg del curs té uns moments en què posa al davant del gran públic els seus progressos, oferint i organitzant concerts i trobades de cant coral: Concert de Nadal, sortides a d'altres pobles a fer concerts, acollida d'altres corals, organitzadora de concerts a la Vila, Caramelles, participant a l'Homenatge a la Vellesa, en la Festa Major... I com a cora parroquial, en les festes solemnes parroquials: Dia de Nadal, diada de Pasqua, Ofici de Festa Major...

També organitza les seves festes internes: castanyada, i algun altre acte informal però que ajuda a cohesionar tots i cada un dels membres de la Coral: tant nois i noies com els pares d'aquests.

Si mirem altres anys, fins aquí el tarannà no canvia gaire. Enguany, però, cal fer esment a dos esdeveniments importants per a la Coral. Els dic per ordre cronològic.

L'un és l'aprovació dels Estatuts, estrenats pel setembre passat. Aquests donen a la Coral personalitat jurídica i a més dret ple en la Federació de Corals Infantils de Catalunya.

L'altre, i aquest és el més important, és que enguany la Coral Parroquial «Petits Cantaires» ha celebrat el seu Xè aniversari.

Direu que 10 anys són molt pocs anys, però mirant de prop i tenint en compte que és una Coral Infantil, goso dir que és una EFEMÈRIDES, amb majúscula! Sabent els alts i baixos, connaturals en la mainada, que hi ha cal treballar molt a fons, amb dinamisme, entrega, imaginació i sense caure en el desànim des de la Presidenta fins al darrer membre que s'ha incorporat a la Coral.

D'una manera esplendorosa se celebrà aquest Xè aniversari els dies 21 i 22 del proppassat juny. Es féu una sessió de màgia, un concert en el qual intervingueren, a més de la Coral, el grup instrumental de l'Escola de Música de Sant Hilari, mainada, petits pianistes, futurs músics i cantaires, i la col·laboració especial de la Cobla Infantil de Blanes, la qual conjuntament amb la Coral «Petits Cantaires» estrenaren la sardana «Poble que canta» amb música de l'Antoni Miralpeix, director de la Coral i lletra de Francesc Danés. Aquesta sardana fou composada en lletra i música expressament per aquest esdeveniment. Hi hagué també els dies 21, 22, 23 i 24 de juny una exposició fotogràfica i de cartells que recollia els deu anys de vida. Es féu també una sessió de cinema popular al carrer. I es clogué el seguit d'actes el diumenge dia 22 amb una missa solemne d'acció de gràcies pels 10 anys de vida. Els cants anaren, naturalment, a càrrec de la Coral.

Exposició en commemoració del Xè. Aniversari de la fundació de la Coral.

Però el Xè aniversari continua tot aquest any i hi ha d'altres actes programats per més endavant. Entre d'altres, destaco l'intent que en el Concert Nadalenc hi participin tots aquells que han passat per la Coral i, és clar, els que hi són ara.

És de justicia fer un esment molt especial de les persones que han portat i porten el pes de tot aquest treball des del seu inici:

La Conxita Bosch de Miralpeix, «mare, que per l'amor amb què sempre l'ha acaronada i pels dolors del camí recorregut i ànima de la celebració del Xè aniversari», paraules de Mn. Joan Tuneu dites amb motiu d'aquest esdeveniment.

Antoni Miralpeix Bosch, «veritable fundador, animador constant, i més qualificat director». Torno a citar paraules de Mn. Joan.

Mn. Joan Tuneu Mir, que sabé acollir i recolzar per a que fossin realitat els anhels manifestats per en Toni de dirigir una coral.

A tots tres és de justicia dir-los: GRÀCIES!

Acabo. Fem-nos tots ressò d'aquesta realitat de la nostra Vila i animem la mainada i animem-nos tots perquè la coral, una entitat de casa nostra vagi celebrant aniversaris senyal inequívoc de progrés dels qui la formen, i de tots els vilatans.

Ah! Crec que en un programa de Festa Major la millor manera d'acabar és desitjant dues coses:

1a Adhesió i recolçament, i solidaritat amb els vilantans i entitats del poble.

2a BONA FESTA MAJOR!!!

Mn. JACINT ESPEJO

ESPURNES HISTÒRIQUES

INQUIETUD INTEL·LECTUAL

Quan Jean-François Champollion va desxifrar la Pedra de Rosetta, basant-se en el text trilingüe (grec, demòtic, jeroglífic), després de moltes hores d'anàlisi curosa, alguna cosa va tremolar a l'Univers.

Tota una civilització ensorrada a l'enigma i el desconeixement, sortia a la llum del món modern. Aquells gravats, aparentment buits de significació, començaven a parlar de forma ben eloqüent.

La Humanitat es revelava així en tota la seva dimensió sublim. Homes com Champollion fan esclatar gloriosament de tant en tant el que l'home té de ser superior.

Més tard, Friedrich Hrozny i Helmuth Th. Bossert (amb l'ajuda del text bilingüe de Karatepe) van desxifrar els jerolífics hitites a les excavacions d'Hattussas (Anatòlia).

Una altra civilització oblidada emergia de les tenebres de la llegenda a la veritat històrica.

Però tot això fou possible gràcies a la inquietud intel·lectual d'uns homes sense prejudicis ni dogmatismes.

Això diferencia i singularitza l'home, fent-lo veritablement ser racional: la seva amplitud intel·lectual, la seva comprensió.

El qui fa menyspreança d'una llengua i, per conseqüentment, d'una cultura, perd certament el més valuós dels seus tributs.

JOSEP GUTIÉRREZ RODRÍGUEZ

SER OASI DE PAU

Podria molt bé ser la vocació última, i inconscient, dels balnearis; vocació que no per involuntària ha deixat de ser eficaç. Aquells senyors i senyores passejant calmadament i tranquil·la, elles sota umbrel·les, ells sota el barret de palla d'aires camperols, obert el coll de la camisa, sense corbata, deixondint-se sense perdre la compostura del rígid medi urbà, eren ben poc conscients de que el seu tarannà afegia una bona dosi de civilització als costums. Tots els balnearis semblen envoltats d'un airet prim, finíssim, d'inalterable bonhomia. Reflexe d'un cert luxe, enorme en alguns, però també, i sobre tot, de l'intercanvi pacífic entre semblants.

Si seguim per aquí, no ens ha d'estranyar gens que aquesta aura benèfica arribés fins el fons dels polítics en moments difícils. No ens ha d'estranyar gens que al llarg de la història d'Europa fossin triats alguns balnearis com a seu d'acords entre faccions en litigi en moments particularment difícils. Va ser a Evian on es firmà la pau entre França i Algèria posant final a una agra guerra que comprometia l'honor de les dues parts; i va ser en un balneari on el Partit Socialista Alemany va prendre una de les resolucions més importants de la seva història: la renúncia al marxisme.

Pau en la guerra de tot tipus, pau en el cos, pau en l'esperit. Aquells senyors i senyores, sense perdre la compostura, refinaven la ruralia pagesa, sovint encara feresta , i entre glopet d'aigua o bany termal i passejada de tarda o migdiada a l'ombra, entre jocs de societat i concertets a l'aire lliure recreaven un vell principi de moda ja en temps dels romans. Un vell principi que ha seguit l'home sempre que ha tingut confiança en la prosperitat. Sant Hilari, Panticosa, Cardó, Baden-Baden, Vichy, Evian, Bath, són racons de món, monuments, per a fugir i trobar-se. Per a fugir del sorollós tràfec i trobar-se a un mateix prop de la serenor de la natura. Una natura harmònica, la del «beatus ille», la de la descansada vida «de la que huye del mundanal ruido». Una harmonia domesticada per l'home, que si bé busca la excitant passió de l'acció i la natura desbocada en l'aventura dels oceans i cims sempre torna enyorat a la pau familiar del pla, a l'oasi equilibrat, a la proporció perfecte entre natura i cultura que li dóna el balneari.

Hem sentit dir i hem pogut comprovar que avui els balnearis tornen, a poc a poc, a estar presents, a comptar, després d'anys en què el públic ha preferit el brugit dels grans hotels i les platges saturades. No hi ha res de nou sota el sol i no ens ha d'estranyar que entremig del trasbals actual es torni a buscar el racó tranquil i humà, aquella «aurea mediocritas» que predicaven els romans, de la qual els balnearis en són causa i efecte. Que per molts anys, i que tots ho puguem veure.

RAMON CABAU

ELS AVIS

Un any més. De nou la Festa Major. Desitjo que sigui un dia feliç per a tothom. Com l'any passat, us parlaré del tema Casal. Enguany ell i jo, també volem donar les gràcies a les persones que honren essent-ne socis, a tots els que ens ajuden amb treball, espècies i econòmicament i també als que compren Loteria destinada a les despeses de l'Homenatge a la Vellesa. Als que amb el seu ajut callat i desinteressat no recolliren el reintegre de la Loteria de Nadal. Gràcies de tot cor i encara que vosaltres haureu pensat que no era important i que no us perjudicava, per nosaltres ha estat una bona ajuda, tenint en compte que enguany hem tingut moltes despeses en canviar les cadires del café, però volem que els Avis estiguin còmodes, ja que entenem que és obligació del Patronat treballar i esforçar-se pel seu benestar; ells necessiten comprensió i amor. Les persones que no estimen els vells i els infants no tenen sentiments, ja que són dues edats que necessitem dels altres i per això demanem el suport de tots. L'ésser vell no és pas massa bonic (desitjo que un jorn ho pogueu comprovar). Llavors veureu les coses d'una altra manera. No hi haurà mai intenció de perjudicar ningú, encara que comprenc que el que beneficia alguns pot perjudicar els altres; és llei de vida, però no oblidem que el que feu avui per nosaltres, demà servirà per a vosaltres i llavors ho veureu d'un altre color. La vida és així, senzilla però també complicada, però amb bona voluntat tot té arranjament.

Crec que ja esteu assabentats que fa dos anys que el Casal organitza l'Homenatge a la Vellesa. Porta feina, però val la pena de sacrificar-se perquè segueixi celebrant-se. És una festa simpàtica, humana i curulla d'il·lusions. Enguany hem viscut el 40 aniversari, i aquestes fites només s'aconsegueixen preocupant-se de la Festa i mercès als suports que algunes entitats i algunes persones ens ofereixen. I també les faig arribar a la Parròquia, que ens dedica la Missa, i ens deixa l'Església pel Festival del matí, i a les Corals que actuen com a Homenatge, i als Hostals que també hi col·laboren. El proper any pensem donar un nou caire a l'Homenatge, perquè si tot canvia també és lògic que li donem nova vida.

Algun jorn ja en parlarem, si Déu vol, i tu, i tu i vostè ja ens ajudareu ¿Veritat que sí? Jo crec que poquet a poquet comprendrem que és millor treballar units, sense enveges, amb més amor, i repartir la tasca.

Jo puc dir-vos que no m'agraden les residències. Sortós del que pot morir a la seva llar, a l'entorn dels que ell estima, però de la manera que camina el món, crec que no ens en podrem desfer i gràcies que hi siguin. Creiem que seria aventatjós tenir-ne una al poble. No li donaríem pas el nom de Residència, seria un nom més familiar. Per això es necessita un terreny i millor que estigués emplaçat vora del Casal, per tal que la persona que es vegi obligada a viure-hi se senti més acompanyada. Algú pensarà que es podria utilitzar el jardí, però aquest és públic, i els Ajuntaments tampoc no poden realitzar ni disposar a la seva manera perquè tenen unes lleis per complir, i nosaltres fem el cec per així carregar les culpes a qui ens sembli i a qui menys se les mereix. I atenció, que això no està bé! Jo estimo el meu poble i us vull a tots i em plauria deixar-vos un record, perquè després de morir jo visqués entre vosaltres. Jo estic disposada a deixar uns metres de terreny, però són quelcom llunyans, però que es podrien permutar amb altres, o bé que el seu valor fos destinat a construir aquesta llar, que acolliria a les persones que ho necessitéssim.

Encara voldria dir-vos quelcom més. Com sabeu sóc velleta, a qualsevol hora puc emprendre el viatge sense retorn, així que deixeu-me parlar. Aquest hivern un grup d'homes que estimen el poble i estan dotats de bona voluntat, varen introduir una nova festa: la dels millors hilariencs de l'any. Crec que queda bé si el poble l'accepta, però em va sorprendre una cosa i és que semblà que el poble no hi va pas contribuir massa; hi manca companyerisme.

És bo que hi poseu més amor i entusiasme a les Festes del poble, perquè aquestes el fan més gran. Jo amb sorpresa vaig rebre la nova de què el meu nom estava inscrit dintre del grup dels elegits, i fins avui no havia trobat l'ocasió per agrair i donar «gràcies» a totes les persones que varen prendre part a la votació. Sé que varen ésser uns vots espontanis i sincers i amb el vostre comportament em sento obligada a treballar més, si Déu em dona forces. Però creieu que si faig quelcom a favor del Casal dels vells, procuro que hi hagi amistat, perquè és la meva manera de sentir i mai aniré a la recerca de premis o distincions. Sempre he estat senzilla. També agraeixo i dono gràcies al nostre Magnífic Ajuntament i senyors organitzadors per obsequiar-me amb un ramell de flors i una bonica placa. Va emocionar-me i la vaig acceptar com una prova de respecte i afecte envers una velleta del Casal. La placa, quan jo falti, hi restarà com a record d'aquest jorn.

Seguiré el camí emprès; és fatigós, ho sé, i Déu us protegirà i sols puc repetir gràcies a tots, sou formidables, i abans d'acomiadar-me i en ser Festa Major, unim les mans, fem la sardana i cridem ben alt: Visqui a Sant Hilari, Visqui la pau!

Una abraçada d'aquesta velleta i com que desgraciadament estic sola i no tinc néts, deixeu-me ésser àvia de tots.

SOLETAT RIDAURA

ELS FESTIVALS INTERNACIONALS DE MÚSICA DE SANT HILARI O LA VEU DEL QUI CLAMA EN EL DESERT

Amb l'actuació de la pianista russa Elena Bashkirova del proppassat 15 d'agost es cloïa la novena edició del FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA DE SANT HILARI.

Som a les portes, doncs, de la desena edició d'aquest FESTIVAL, que ja ha començat a ser organitzat, i també en el moment oportú per fer un balanç valoratiu i extreure'n algunes conclusions. Deu anys ininterromputs de FESTIVAL donen una perspectiva suficient per a fer-ho.

La idea d'aquests FESTIVALS va néixer per iniciativa d'un reduïdíssim grup d'hilariencs, amants de la música, que s'organitzarien més tard formant l'associació local ELS AMICS DE LA MÚSICA. L'objectiu, en principi, era clar. Calia desvetllar l'afecció a la música entre la gent d'un poble tradicionalment orfe de la més elemental cultura musical fora d'una ben lloable tasca en el terreny de la música coral o en l'àmbit sardanístic. El camí triat fou el de la pedagogia musical: calia fomentar l'amor a la música entre la gent més jove, calia donar-los una formació musical des dels primers anys d'escola i calia, finalment, organitzar-los en grups corals per tal que ells mateixos comprovessin pràcticament el resultat de la seva tasca d'estudi. Aquest camí ha donat, indubtablement, els seus fruits. La formació musical ha estat oberta a tothom i per la coral infantil PETITS CANTAIRES han passat nombrosos infants i adolescents que, a més de fruir en contacte amb la música, han rebut una formació humana ben interessant; d'altra banda alguns d'ells són avui destacats estudiants d'alguna disciplina musical. Tornem, però, als FESTIVALS que fou l'altre camí triat en aquest intent de desvetllament de la cultura musical a casa nostra. La celebració dels FESTIVALS suposaven una acció paral·lela a la tasca pedagògica abans esmentada i s'adreçaven a un públic ampli, fonamentalment a un públic adult, que ja no tenia opció a una formació musical escolar. El resultat, al meu entendre, ha estat un altre. Des del primer FESTIVAL, fins ara s'ha seguit un criteri coherent. Es podia haver tirat pel camí del dret i haver fet concessions fàcils a l'hora de programar les diverses actuacions dels FESTIVALS. NO ha estat així. Un repàs ràpid a les nombroses actuacions d'aquests nou anys ens evoquen la inoblidable presència del COR MADRIGAL DE BUDAPEST, el TRIO DE BARCELONA (germans Claret i Albert Giménez-Attenelle), Narciso Yepes, György Sébök, NONET DE VIENA, Nicholas Jackson i Anthony Canden, entre molts d'altres d'igual categoria. El camí triat, doncs, fou el del rigor i el de l'exigència. ¿Per què he dit abans que el resultat ha estat un altre, més magre i més decebedor? Per aquestes raons fonamentals que, essent les més importants, no són pas les úniques: a) Uns recitals pensats per satisfer la demanda d'un sector d'hilariencs, pretesament inquiets culturalment, han tingut un ben pobre ressò entre la nostra gent. Un György Sébök, si hagués actuat una nit d'hivern, hauria aplegat una vintena de personas mal comptades. I aquest

Narciso Yepes

absentisme, en lloc d'arranjar-se, s'ha anat agreujant progressivament. b) Nou FESTIVALS organitzats a partir de la presència de primeres figures internacionals han mogut uns pressupostos d'una gran importància. S'han tret diners d'estaments oficials i d'empreses privades fins a cubrir totes les despeses i salvar el FESTIVAL de cada any honrosament i sense dèficits. Les aportacions de l'Ajuntament de Sant Hilari, en canvi, han estat inconsistents i escasses per no utilitzar termes més contundents. L'empresa privada hilarienca, salvant honrosíssimes excepcions, ha estat ben poc generosa. Gens, dirja jo. Els socis locals d'ELS AMICS DE LA MÚSICA són molt pocs (des d'aquí un emocionat regraciament a la seva fidelitat), tan pocs que no arriben a un centenar. N'hi ha més de foraster, que sovint no poden ni assistir als FESTIVALS, però que entenen i valoren la nostra tasca. Remarcar, a més, que durant molts anys l'entrada a les actuacions del FESTIVAL ha estat gratuïta. c) L'organització, coordinació i sosteniment d'aquests FESTIVALS ha estat, al llarg d'aquests anys, en mans d'unes quantes persones. De ben poques persones, i sempre les mateixes, que han ajudat a crear una infraestructura organitzativa, aportant moltes hores del seu temps i, en ocasions, aportant alguna cosa més que hores i dedicació. No cal dir noms perquè per a tots nosaltres són ben notoris. L'única recompensa que han rebut: la satisfacció per la feina ben feta, en una inequívoca actitud de servei a la comunitat, malgrat les portes que se'ls han tancat als nassos, l'actitud paternalista del típic perdona-vides que els tracta, que ens tracta, d'infeliços i la crítica malèvola del pobre d'esperit que veu guanys, avantatges i medalles on només hi ha treball desinteressat. Jo avalo que aquesta ha estat l'única motivació dels organitzadors perquè ho he viscut de molt a prop. El meu aval, però, no garantirà res si jo mateix, que hi he treballat, haig de ser víctima de la maledicència dels fariseus.

L'any vinent, malgrat vents i tempestes, es farà el Xè FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA. Deu anys, però, és una fita important. És la culminació d'un treball de base a partir del qual resten moltes possibilitats obertes a una continuació fèrtil si el públic i els estaments públics i privats d'aquest nostre poble ho volen. És també, però, el final d'una etapa de treball voluntarista i mesell a canvi d'una minsa reconeixença. Si en aquest moment em ve al cap un refrany que diu "Ja pots xiular, Manel, si l'ase no vol veure", que ningú no m'atribueixi una actitud insultant. La saviesa popular sovint troba la frase justa per a il·lustrar circumstàncies molt concretes. I aquesta, ara i aquí, hi escau.

QUICO DANÉS

CLUB TENNIS SANT HILARI

El Club Tennis Sant Hilari va ser fundat el desembre de 1983. És, per tant, un Club jove que va néixer amb unes inquietuds i amb uns objectius molt concrets que explicarem tot seguit, bo i aprofitant l'ocasió que ens brinda el programa de la nostra Festa Major.

Els objectius que ens vam proposar en el moment de la seva fundació van ser, bàsicament, els següents:

– Aglutinar en un Club tots els afeccionats al Tennis de la nostra vila. Pensem, sincerament, que aquest objectiu ha estat sobradament aconseguit ja que no solament formen part del Club jugadors de Sant Hilari, sinó que s'han associat nombrosos estiuejants i, fins i tot, jugadors d'altres pobles. En l'actualitat el Club compta amb 112 socis.

– Organitzar campionats i activitats diverses per tal de mantenir l'afecció i crear un clima de convivència, no solament a nivell esportiu sinó també a nivell individual i familiar.

– Promocionar aquest esport entre els joves. Per tal d'aconseguir-ho ja s'han organitzat diversos cursets, i per als mesos de setembre i octubre n'hi ha uns altres previstos per a joves de 7 a 16 anys, amb monitor federat; aprofitem, doncs, l'ocasió per convidar a tots aquells que hi estiguin interessats.

RESUM D'ACTIVITATS DE LA TEMPORADA 85-86

- III Campionat d'hivern
- II Torneig «Inter-class» de dobles
- IV Torneig de «El Porró»
- Confrontació amb el Club de Tennis Arbúcies»
- Participació a l'Open del Club de Tennis Arbúcies

A l'hora d'acabar, no voldríem pas oblidar-nos de manifestar el nostre agraïment a l'Ajuntament, i en especial al nostre batlle en Xavier Rossell i al regidor d'esports en Ramon Masferrer, ja que gràcies als seus esforços s'ha aconseguit dur a terme la construcció de dues pistes municipals que contribuiran, sense cap mena de dubte, a consolidar els objectius que tenim fixats i a popularitzar, cada vegada més, aquest esport entre els nostres convilatans.

LA JUNTA DIRECTIVA

A SANT HILARI,
A la memòria del meu espòs.

He tornat a la Miranda,
a contemplar de nou el paisatge;
aquest cop sense l'espòs,
que ha marxat a un llarg viatge.

Ja no el trobo tan bonic
perquè el cor té gran tristesa;
han passat els millors anys
i he arribat a la vellesa.

Ara recordo els anys passats,
quan pujàvem a Sant Hilari;
tenia tanta il·lusió...
que no em cansava d'estar-hi.

Avui m'hi trobo de nou,
sola, sense la companyia,
però els ocells m'han fet cantada
i m'han alegrat el dia.

ROSA HUGUET
Agost 1986

CRÒNICA DE L'ANY

1985

AGOST

- Festa Major. Crida de la Festa per l'Honorable Conseller d'Ensenyament de la Generalitat, Sr. Guitart.
- Cercavila a la Plaça de darrera l'Ajuntament pel grup «Maraca i Marxa».
- Cercavila pel grup «Ball de Diablesa», «Carantamanta i Tracamuntana».
- Tirada al plat.
- Concert per Janio Martí i orquestra.
- Exposició de Plantes al Casal dels Avis.
- Jocs de Cucanya.
- Sardanes per la Cobla Genisenca.
- Baixada de carretons des del Pla de les Arenes.
- Ball a Villaret amb Janio Martí, «Canela Show» i «El Tren de la Costa».
- Ball de Gegants.
- Actuació de l'Esbart Dansaire.
- VIIè Festival de Música.

SETEMBRE

- Diada Nacional de Catalunya.
- Circ per a la mainada.
- Sardanes.
- Ofrena floral al monument del General Moragues.
- Xè Campionat de tennis Club Villaret. Guanyat per Pere Torras.
- El primer equip del C. E. Sant Hilari es retira de la competició oficial.
- Actuació del grup de teatre del Centre Cultural Colomenc.
- Els gegants de Sant Hilari van a la II Trobada de Gegants d'Arbúcies.
- Homenatge de Joanet a Mn. Pere Ribot.
- Festa Major del Pla de les Arenes.

OCTUBRE

- S'inicia el curs a l'Escola de Belles Arts.
- Festa del Bosquerol.
- Inici de les activitats a l'Escola de la Natura.
- Cursa ciclista dels Veterans d'Argentona.

NOVEMBRE

- Presència de St. Hilari a la Fira d'Artesania de Girona.
- Comencen les obres de la carretera d'Arbúcies a St. Hilari.
- St. Hilari, Viladrau i Espinelves demanen formar la Mancomunitat de les Guilleries.
- Volada pel grup «Ca-calm Exprés».
- Exposició de bolets a l'Escola de la Natura.
- S'aturen les obres del Pla d'obres i Serveis prevists a St. Hilari a causa del fred.
- Es publica «El tafarder de les Guilleries» dels alumnes del Col·legi St. Josep.

DESEMBRE

- Veredicte del III Concurs de Fotografia de Sant Hilari.
- Concurs de Nadales dels alumnes d'E. G. B.
- Publicació del Butlletí del Col·legi Sant Josep.
- Pessebre Vivent a la font del Pic.
- «Deixa'm la dona Cisquet» pel grup de teatre dels Nois Alegres.
- Concurs de pessebres.
- Concert de Nadal dels Petits Cantaires i Alumnes de l'escola de Música de Sant Hilari.

1986

GENER

- Cavalcada de Reis.
- Edició d'un Butlletí Informatiu de la Parròquia.
- Visita del Delegat de la Generalitat Sr. Soy a l'escorxador.
- Constitució de les zones de Muntanya. Sant Hilari ha quedat inclòs a l'àrea Montseny-Guilleries-Lluçanès, amb un total de 42 municipis.
- Extraordinària nevada a Sant Hilari.

FEBRER

- Es sol·licita la declaració de zona catastròfica per causa dels desastres de la neu.
- Proclamació de Francesc Parareda i Maria Gallart com a «Hilarienes de l'any».
- 34 Rally Costa-Brava.
- Celebració de les Noces d'Argent dels matrimonis del poble.
- Carnestoltes.
- Aniversari de la inauguració de Ràdio Sant Hilari.
- Taula rodona sobre l'I. V. A. (Cambra de Comerç).

MARÇ

- Setmana Esportivo-cultural del Col·legi Sant Josep.
- Concert del grup Montmartre al local dels Amics de la Música, patrocinat per la Caixa.
- Campionat de botifarra al Bar Montseny.
- Via-Crucis Vivent.
- Conferència d'Antoni Pladevall sobre «Les bruixes a la zona de les Guilleries».
- Cantada de caramelles pels «Petits Cantaires» i «Els Nois Alegres».
- Referèndum sobre l'O. T. A. N.

ABRIL

- Exposició dels treballs dels Alumnes de l'Escola de Belles Arts.
- Conferència sobre psicologia infantil a la biblioteca de la Caixa.
- Xavier Rosell elegit representant de la zona de Muntanya Montseny-Guilleries-Lluçanès.
- Diada del llibre.
- Vè Aniversari de la inauguració del Casal dels Avis.
- Rally Girona-Guilleries.
- «Música a l'abast» a Sant Hilari. Actuació del pianista Carles Coll.
- Publicació del «Llibre de la Selva», de còmics.

MAIG

- Jornada informativa i d'assistència tècnica al comerç de St. Hilari.
- Festa de l'arbre.
- Fogarons de St. Isidre.
- XIX Trobada de Corals Infantils al Teatre Catalunya.
- Cursets a l'Escola de la Natura.
- El Col·legi St. Josep campió provincial escolar de tennis de taula.
- Actuació del grup de teatre «Els Nois Alegres» al festival de teatre amateur de Gràcia (Barna) amb l'obra «El ferrer de tall».
- Actuació del Teatre Jovent d'Arbúcies amb l'obra «Trampa per a ratolins».
- Una plaga ataca els avets nadalencs dels nostres boscos.
- Actuació de la Coral «Nova Lira» de Barcelona.

JUNY

- Curset de sardanes.
- F. Miralpeix guanya el Torneig de Tennis.
- Premi Baldiri Reixach pels alumnes de 7è del Col·legi St. Josep.
- Concentració de gegants.
- Fira alternativa de l'Escola de la Natura i Herbes Remeieres.
- 40 Homenatge a la Vellesa.
- Festa Major petita de Sant Joan.
- Cursa d'ànecs a la Festa del Pla del Campaner.
- Aplec a l'ermita del Pedró.
- El Conseller d'Obres Públiques visita la carretera Arbúcies-St. Hilari.
- Eleccions al Congrés dels diputats i al Senat.
- Diada del Pedal. Bicicletada popular.
- Xè Aniversari de la Coral «Els Petits Cantaires».
- Desfilada de modes al Club Villaret.

JULIOL

- Setmana de la Joventut.
- Festa popular als barris del Petrinxo i Hospital.
- IXè Festival Internacional de Música amb l'Orfeó Català i els alumnes de l'escola de música de St. Hilari i de l'escola de música de Barcelona.
- VIIè Rally Sant Hilari. Memorial Francesc Parareda. Guanyà Basdolet.
- Benedicció de cotxes per Sant Cristòfol
- Sardanes.
- Actuació del grup de teatre «Els Nois Alegres».
- Inauguració d'una sala d'art.
- Inauguración d'una Oficina de Turisme.
- Comencen els entrenaments els equips de futbol del C. E. Sant Hilari.
- Revetlla de St. Jaume.
- S'encarrega a l'escultor Domènech Fita l'avantprojecte del monument que es vol fer al General Moragues.

AGOST

- I Campionat de bàsquet de St. Hilari
- Sardanes.
- Festa dels Quintos.
- Els «Nois Alegres» secció de teatre, premiats al Concurs de Teatre Amateur de la vila de Gràcia.
- Concurs de Cartells de la portada del Programa de Festa Major.
- Aplec a l'ermita de Monsolí Vell.
- Exposicions a la Biblioteca de la Caixa.
- Revetlles a la Plaça de Cal Ros i del barri del Serrat.
- IXè Festival Internacional de Música.
- Campionat de tennis Villaret.
- Presentació del llibre «Sant Hilari Capital de les Guilleries» d'A. Pladevall i A. Serradesanferm.

ARA FA CINQUANTA ANYS...

Divendres 18 de juliol de 1986. Fa cinquanta anys que esclatava la més incivil de les guerres d'Espanya, una guerra entre homes i dones d'una mateixa terra-població enfrontats en una lluita criminal, cruel, despietada i inhumana.

Uns l'esperaven, d'altres la temien i els més confiaven que seria cosa de quatre dies, a l'estil dels ja típics pronunciaments decimonònics.

Sabem que no fou així i que el conflicte entre els representants de dues maneres d'entendre la convivència a Espanya, o entre dues Espanyes, va ser una dura lluita fratricida. L'estiu del 36 és encara recordat per a molts espanyols, per sort no sempre amb gaire simpatia, perquè l'espiral de violència afectà la major part de les famílies, ja quel els dos bàndols varen convertir la quotidiana vida en un tràgic esdevenir-present.

Assassinats, incautacions, robatoris, abusos de tot tipus, absurds bombardetjos... i un rosari de situacions denigrants per a la condició humana.

TOTS i cada un dels espanyols que varen viure la guerra podrien escriure el seu drama-calvari particular, perquè tal i com diu en Raimon a la cançó, «a l'any 40, TOTS, TOTS, havíem perdut».

Cinquanta anys és un temps més que prudencial per a recuperar vivències d'aquelles jornades d'eufòria i de misèria per a uns i altres i viceversa. No es pot iniciar un camí cap a una vertadera reconciliació mentre hi hagi gent que recordi els estralls d'aquells mesos. Guanyadors? Perdedors? A les generacions posteriors ens sona com a cosa ininteligible, com a antigues batalles de les quals van plens els llibres d'història d'abans. Davant d'aquests temes i problemes convé orientar la vista al front i no mirar enrera.

Per sort la història d'un país és la dels seus pobles i Sant Hilari, com a col·lectivitat, també va viure la tragèdia d'aquells dies posteriors al 18 de juliol del 36, però les generacions de la postguerra n'han de fer tàbula rasa i seguir pel camí que la incipient vida democràtica ens ha obert des de no fa gaire anys.

És indiscutible que hi ha moltes famílies que tindran gravades de per vida, imatges que formaran part d'aquell drama individual que dèiem abans, però la tragèdia d'una guerra no ha de marcar les generacions per sempre més.

Núm.....

CENTRAL NACIONAL SINDICALISTA

AJUNTAMENT de Fonts de Sacalm
AJUT ALS REFUGIATS

Cuota Sindical del mes de .....

Recibido del camarada .....

la cantidad de 2 ptas.

150 ptes.
Març del 1938

San Hilario Sacalm. Año de la Victoria.

EL TESORERO.

Amb aquest escrit només intento apropar-me molt somerament a la realitat més desagradable, la dels cents de morts durant aquells difícils anys. Analitzar el que va passar a Sant Hilari aquells dies és tasca més complicada i que no defujo pas de fer amb el temps. Tot es tracta de començar.

Una reconciliació és sempre difícil i més a nivell de poble perquè els efectes de la desfrenada violència es viuen de manera intensa i per això costen de cicatritzar del tot. Sant Hilari, en els anys anteriors al 36, no va pas ser una excepció a la general situació que es donava arreu del país. Conseqüències dels fets d'octubre del 34, importància de la Cooperativa Obrera, lluita dins el consistori, problema dels jornalers del bosc amb els propietaris, etc. i cada vegada més la situació abocava a unes actuacions radicals intransigents i menys reconciliadores.

He parlat amb gent que va viure aquells anys i m'ha afirmat que a Sant Hilari hagués passat «ben poca cosa» a no ser per l'actuació de gent de fora, però també he pogut esbrinar que la turbulenta situació del 36 no era pas fruit de la casualitat, sinó que hi havia un fons problemàtic que abarcava els camps social-polític-econòmic-religiós i que forçosament havia de derivar en greus conflictes i per tant en enfrontaments entre gent d'un mateix poble que portaria a un abisme insalvable, a una ensulsiada en tots els aspectes.

Es va guanyar o es va perdre? Cadascú que s'alinií en el sector que li correspongui i que segons la seva consciència diferenciï els «bons» dels «dolents».

Són encara vius i dolorosos els records i testimonis d'extraordinària violència a Sant Hilari, tant per part d'un bàndol com de l'altre. He preferit no posar exemples perquè no val la pena. Els que ho varen viure ho lamenten i els que no ho hem fet desitgem que no torni i que es vagi diluint amb el tranquil esdevenidor de les generacions.

Dono ara a continuació una relació d'aquelles persones que varen morir a Sant Hilari entre el 36 i el 40. Foren **molts**, massa. He intentat fer-ne uns grups per a obtenir un millor aclariment però no implica cap presa d'opinió, ja que no és aquest l'objectiu del treball.

Els grups són els següents:

a) morts de manera violenta en els dos bàndols entre el 36 i el 40, o sigui des dels primers moments de la guerra fins als primers anys de la repressió franquista.
b) els morts en l'absurd i ridícul bombardeig del poble el dia 31 de gener de 1939.
c) carrabiners, guàrdies d'assalt o simplement soldats morts als molts centres hospitalaris de Sant Hilari.
d) llista de morts de gent refugiada que de tot Espanya hi havia a Sant Hilari.

A) Morts de manera violenta en els dos bàndols entre juliol de 1936 i 1940:

Dia	Nom i cognoms	Origen	Edat	Ofici	Observacions
26- 7-36	Angel Camps Thos	Sta. Coloma	23	capellà	assassinat a l'Almúnia (T)
22- 8-36	Antoni Fàbrega Arola	St. H.	43	Capellà	assas. al terme del Caldes de Malavella
22- 8-36	Antoni Terris Fauria	St. H.	48	fotògraf	assas. al terme de Caldes de Malavella
27- 8-36	Ramon Brugués Busquets	St. H.	50	jornaler	assassinat
5- 9-36	Lluís Viu Gaspart	–	–	encar. mines	assassinat
5- 9-36	Salvador Rovira Valls	St. H.	52	capellà	assassinat
5- 9-36	Pedro Alcorbo Baños	Trijuergue (Gua)	60	peó	caminer assas. a Caldes, casat aquí
6- 9-36	Josep Costa Soler	Vic	64	capellà	assas. prop de Joanet
6- 9-36	Martí Costa Soler	Vic	67	capellà	assas. prop de Joanet
13- 9-36	Joan Massanella Puig	Olot	65	capellà	assas. enterrat aquí
14- 9-36	Àngela Pujet Badosa	Vic	52	–	assas. afores
17- 9-36	Antoni Sallent Morera	Mataró	48	pagès	domiciliat a Ripollet, va ser assa. en una horta del Carrer Vic
28- 9-36	Ramon Rovira Valls	St. H.	47	comercian	assassinat
13-11-36	Josep Bruguera Pujol	St. H.	56	capellà	assas. prop d'Osor
13-11-36	Josep Pala Casellas	Camps	31	capellà	assas. prop d'Osor
10- 7-37	Salvador Taberner Solà	St. H.	–	pagès	mori de ferides a Sant Pau (Hospital)
25- 8-37	Francesc Gubau Joanhuix	St. H.	62	fuster	morí al front, a Codo. (Sarag.)
25- 8-37	Josep Gubau Santamaria	St. H.	42	electricista	morí al front, a Codo
22- 9-37	Hilari Crous Romagueras	St.H.	27	roder	morí al front d'Osca
10-10-37	Josep Solanells Duran	St. H.	23	comerciant	morí al front, a Fuentes de Ebro (Sarag.)
11-37	Manel Moragas Bach	St. H.	21	jornaler	morí al front de Madrid
17-1-38	Joan Bonvehí Homs	St. H	26	paleta	morí al front de Terol
6- 5-38	Lluis Melián Planiol	St. H	18	–	assassinat
29- 5-38	Joan Busquets Bayé	St. H.	30	–	mort a Albacete (hos.) ferit al front
17- 6-38	Josep Rossell Rodó	St. H	–	–	mort al front de Villarreal (Cast.)
20- 6-38	Hilari Rovira Sanjaume	St. H.	22	–	morí al front
28- 7-38	Martí Busquets Rovira	St. H.	17	jornaler	morí al front
9- 8-38	Ramon Duran Bruguera	St. H.	25	sastre	morí a Ribes de Fresser (hosp)
12- 8-38	Lluis Bonvehí Homs	St. H.	19	paleta	morí a Vilanova de la Barca
13- 8-38	Pere Busquets Pol	St. H.	48	–	afusellat?
10-10-38	Isidre Solé Rosset	St. H.	–	–	morí a Manresa (hos.) ferit al front
14-10-38	Josep Bonvehí Homs	St. H.	23	paleta	al front de Fuentes de Ebro
10-11-38	Josep Molist Bayé	St. H.	35	jornaler	mort al front del Segre
4-12-38	Pere Garriga Cullell	St. H.	24	pagès	mort al front de Lleida (Alós)
4-12-38	Joan Garriga Cullell	St. H.	22	pagès	mort al front de Lleida
1- 1-39	Joan Puig Codet (casat aquí)	Barcelona	36	comerciant	mort a Fraga (hos.)
4- 1-39	Isidre Tresserras Solà	St. H.	36	roder	mort al front de Calaf
17- 1-39	Josep Masnou Grabalosa	St. H.	31	fuster	mort a la Panadella de Montmaneu
29- 1-39	Conrad Miralpeix Cantal	–	36	torner	morí en bombardeig prop de Figueres
1- 2-39	Jaume Vilà Vila	St. Celoni	24	carrocer	assas. en despoblat
12- 3-39	Ramon Nogué Bardolet	St. H.	34	pagès	morí a Avilés (Ast.) (hos.)
28- 7-39	Jaume Pallarols Clopés	St. H.	31	barber	executat a Girona
28- 7-39	Florenci Andreu Clos	St. H.	53	asserrador	executat a Girona
28- 7-39	Baldiri Masnou Camprodon	St. H.	45	roder	executat a Girona
28- 7-39	Isidre Colbatallé Duran	St. H.	45	roder	executat a Girona
28- 7-39	Dídac Busquets Miralpeix	St. H.	32	roder	executat a Girona
28- 7-39	Joan Ramon Masmiquel	St. H.	26	roder	executat a Girona
12- 8-39	Bonaventura Serra Ricard	St. Pere de Roda	30	paleta	executat a Girona (casat aquí)
12- 8-39	Joaquim Torrent Bonada	St. H	40	pagès	executat a Girona
19-12-39	Enric Guasch P.	St. H.	59	músic	morí a la presó de Girona
28- 6-40	Francesc Pallarols Clopés	St. H.	25	forner	executat a Girona
3- 7-40	Hilari Rotllant Rovira	St. H.	37	roder	executat a Girona
3- 7-40	Baldiri Busquets Torras	St. H.	30	roder	executat a Girona
3- 7-40	Manuel Bassó Gusiñach	St. H.	24	manobre	executat a Girona
2- 7-40	Josep Cabré Hosta	St. H.	24	pagès	executat a Girona
3- 7-40	Francesc Ramon Miralpeix	St. H.	38	roder	executat a Girona
17-12-41	Francesc Moragas Bach	St. H.	27	roder	executat a Girona
24- 2-42	Segimon Argemí Cantal	Breda	34	carboner	executat a Girona (domiciliat aquí)

B) Morts a causa de l'absurd i ridícul bombardeig de les tres de la tarda del dia 31 de generde 1939:

Jaume Busquets Farrés, de 62 anys, d'aquí
Concepció Serrat Mosculi, 53 anys, d'aquí
Rita Lleonart Moragues, de Barcelona, 4 anys
Antònia Rabionet Garolera, d'aquí, 16 anys
Rosa Rabionet Garolera, d'aquí, 11 anys
Dos soldats que foren trobats sota les runes de Can Puntí i que no varen poder ser identificats.
També hi hagueren ferits greus.

INSPECCIÓN DE
TRIBUNALES DE DEPURACIÓN
DE LA 4.ª REGIÓN MILITAR

C) Relació de carrabiners, guàrdies d'assalt o soldats morts als diferents centres hospitalaris de Sant Hilari:

dia	nom i cognoms	edat	origen	estat civil	professió	causa
13- 6-38	Julián Verdasco Domínguez	25	El Almendral (Badajoz)	–	carrabiner	tifus
25- 8-38	Joan Roqué Soler	35	St. Privat de Bas (Gir.)	–	carrabiner	tifus
30- 8-38	Vicente Esteban López	32	Madrid	solter	carrabiner	tifus
22-10-38	Manuel Losada Muñoz	32	Hellín (Albacete)	–	soldat	hepatitis
20-10-38	Joaquín Mellado Lázaro	39	Jaén	–	carrabiner	tifus
9-11-38	Doroteo Redondo Herranz	49	Zarzalejo (Madrid)	–	carrabiner	tifus
22-11-38	Abelardo Juanes Barberá	–	Alfaro (València)	solter	carrabiner	tifus
30-12-38	Mariano Castellón Cóorminas	18	Alcalá del Obispo (Cór.)	solter	pagès	tifus
4-12-38	Salvador Bové Rosanes	30	Valls (Tarrag.)	solter	carrabiner	tifus
7-12-38	Josep Escandel Armengol	33	Barcelona	–	g. assalt	tifus
8-12-38	Antoni Santasmases Oliva	18	Artesa de Segre (Lleida)	–	estudiant	tifus
10-12-38	Vicencio Vilà Quintana	19	Vilovi d'Onyar (Gir.)	solter	pagès	tifus
12-12-38	Josep Tuneu Blancafort	24	Castellterçol (Barna)	–	pagès	tifus
12-12-38	Josep Pastoret Vila	33	Ordis (Gir.)	–	pagès	tifus
14-12-38	Manuel Alegría López	17	Saragossa	solter	g. assalt	tifus
21-12-38	Bruno Ausens Piedrafita	16	Argizán (Osca)	solter	carrabiner	meningitis
22-12-38	Ramon Corominas Tubau	18	Berga (Barna)	solter	manyà	tifus
25-12-38	Josep Anguera Salvat	23	L'Aleixar (Tarrag.)	solter	–	tifus
26-12-38	Pere Roura Maratona	29	St. Feliu Codines (Barna)	casat	carrabiner	tifus
27-12-38	Josep Gamell Sanvicens	22	Calella (Barna)	solter	–	tifus
28-12-38	Mariano Páez Hidalgo	–	Castellón de S. Esteban (Jaén)	–	–	–
7- 1-39	Joan Creus Pujol	20	Manlleu (Barna)	–	–	tifus
10- 1-39	Antonio Agraz Pinez	23	Zerza (Osca)	–	–	tifus
10- 1-39	Francisco Fars Collado	–	Dènia (Alacant)	solter	industrial	tifus
13- 1-39	Marcial Pellicer Pons	22	St. Lluis (Balears)	solter	teixidor	tifus
28- 1-39	Indalecio García Sánchez	23	–	–	–	tifus
28- 1-39	Mariano Lasuso	25	–	–	–	tifus

D) Gent que morí a Sant Hilari mentre devia estar refugiada:

dia	nom i cognoms	edat	origen
3- 3-37	Maria Andreu Molina	25	Pablo del Brasil
26- 5-37	Joan Holm Sirvent	52	Massa (Lleida)
29- 5-37	José Jiménez Hernández	88	Madrid
6- 6-37	Josep Samaranch Juan	60	Barcelona
6-10-37	Josep Casellas Vila	73	Arenys de Munt (Barna)
16-11-37	Josep Coma Rierola	33	Riudeperes (Barna)
12- 1-38	Gregoria Olegui Castañaza	74	Aspéroz (Navarra)
17- 1-38	Maria Esteve Reig	86	Peramola (Lleida)
6- 3-38	Rosario González Martínez	71	Totana (Múrcia)
21- 3-38	Antoni Marcet García	33	Barcelona
22- 3-38	Salvador Amador Cano	58	Cartagena (Múrcia)
28- 4-38	Manuela Millán Farrés	74	Saragossa
4- 5-38	Herminio Guerra Blasco	42	Torquemada (Cáceres)
16- 5-38	Juan José Miarnau	85	Lleida
29- 5-38	Joaquim Piulachs Deus	49	Barcelona
21- 8-38	Josep Coma Escolà	57	Alentorn (Lleida)
4- 9-38	Ignacio López Emilio	2	Bermeo (Biscaia)
31-10-38	Teresa Inglés Soldevila	65	Zarga
14-11-38	Josep Vidal Armengol	–	Orgueán (Osca)
17-11-38	Doroteo Redondo Herranz	49	Zarzalejo (Madrid)
17-11-38	Josep Valls Buixans	28	Espinelves?
24-11-38	Jaume Gustà Jordà	19	Barcelona
27-11-38	Modesta Sama Folch	34	Barcelona
13-12-38	Neus Pàmpols Solé	36	Corbins (Lleida)
26-12-38	Josefa Urbieta Chapaprieta	50	Irún (Guip.)
5- 1-39	Damián Conde Otegui	60	Estella (Navarra)
7- 1-39	Engràcia Hernández Méndez	72	Guadalajara
7- 1-39	Petronila Sabater Vicens	65	Barcelona
18- 2-39	Josep Rovira Prat	74	Sant Delmai (Gir.)
20- 5-39	Carolina Coll Torrent	29	Ossor
4- 6-39	Andreu Molera Gralla	68	Tona (Barna)
29- 9-38	Rudesinda López Cepeda	66	Lugo

NOTA: Aquest cens en concret ha estat elaborat a través del llibre de defuncions de l'Arxiu Parroquial, i sempre cal tenir-hi en compte un cert marge d'error.

En aquestes llistes només hi he posat aquelles dades que serveixen per tenir una lleugera informació, sense parlar de partits, ni de situacions. Són temes ni mínimament pretesos aquí. Amb el temps ja aniran aflorant.

La relació no és ni molt menys definitiva, ja que caldria potser posar-hi altres persones que indirectament varen patir les conseqüències de la guerra. És un altre tema. Tampoc no es pot creure que hi siguin tots, perquè les fonts documentals en aquest cas no són mai del tot exactes i menys en períodes que venen marcats pel ressentiment, l'odi i la violència generalitzada. De moment ha servit com a punt de referència de posteriors treballs i com un mer intent de recopilació.

Sóc conscient de les dificultats d'aquests tipus de treball, ja que per un cantó sembla que el trauma de la guerra incivil del 36-39 encara ha de perdurar i després perquè la documentació no sempre acostuma a ser d'allò més exacta. Repeteixo, però, que això només és un intent d'aproximació a la realitat del que va ser la Guerra a casa nostra i per tant que ningú no s'ho prengui com una cosa acabada, tot al contrari.

Des d'aquí agraeixo a totes aquelles persones que m'han facilitat informació oral i gràfica la seva generosa col·laboració.

El camí d'un poble, la seva trajectòria, no és la d'uns guanyadors i la d'uns perdedors, és la de TOTS. El dia que això s'entengui de ple, voldrà dir que els homes i les dones de Sant Hilari no hauran viscut cap guerra. És una llàstima haver d'esperar tant...

Fonts consultades:
Registre de Defuncions de l'Ajuntament
Llibre de Defuncions de la Parròquia
El llibre «La repressió franquista a Catalunya 1938-53», de Josep Mª Solé i Sabaté, 1ª edició 1985, edicions-62, Barcelona.
Llibre de registre de propietaris de nínxols de l'època.
Diferents persones que m'han informat i a qui dono les gràcies.

ÀNGEL SERRADESANFERM i VALLS

ACTES RELIGIOSOS

DIVENDRES, dia 29

COMMEMORACIÓ DEL MARTIRI DE SANT JOAN BAPTISTA.

A les 12: MISSA SOLEMNE CONCELEBRADA. Farà l'homilia Mn. Marcel·lí Carreras i Oliveras que fou Vicari d'aquesta Parròquia. Els cants aniran a càrrec de la coral parroquial «Els Petits Cantaires».

DISSABTE, dia 30

ANIVERSARI DE LA DEDICACIÓ DEL TEMPLE PARROQUIAL.

Vespertina, a les 8 de la tarda: MISSA SOLEMNE d'acció de gràcies.

DIUMENGE, dia 31

A 2/4 d'1: MISSA SOLEMNE en sufragi dels difunts de la Parròquia. Els cants, que seran en gregorià, aniran a càrrec d'«Els Amics del Cant Gregorià» d'Arenys de Mar.

Altres Misses: A les 8,10 i 11 del matí i vespertina, a les 8 de la tarda.

ACTES RECREATIUS

DIJOUS, dia 28

Tarda a les 4: Quo-Wadis de cotxes
–per inscripcions: Ajuntament de Sant Hilari (Tel. 86 81 01) Bar Club.
–concentració: Plaça de darrera l'Ajuntament.

Tarda a les 7,45: Repic de Campanes per anunciar la Festa Major.

Vespre a les 8: A l'Ajuntament, «Crida de Festa Major» per en RAMON CABAU GUASCH.

Nit, a les 11: Gran Ball de començament de la FESTA MAJOR al PAVELLÓ, amb l'actuació de l'ORQUESTRA «LA PRINCIPAL DE LA BISBAL». (Hi haurà servei de bar).

DIVENDRES, dia 29

Matí, a les 12: Cercavila amb el grup «EL DRAC», amb la presència dels Gegants i caparruts de Sant Hilari.

A la 1 del migdia: Al Saló de sesions de l'Ajuntament, Presentació del projecte del monument al General Moragues per l'escultor Domènech Fita.

Tarda, a les 4: Tirada Local de «TIR AL PLAT» al Camp de tir Sant Hilari.

Tarda, a les 5: Concert al Club Villaret per JANIO MARTÍ.

Tarda, a les 6: Al camp de futbol, preliminar de Benjamins entre equips locals.

Tarda, a les 7: Gran partit de futbol entre:
JUVENIL «A» U.E. VIC (Preferent Catalana)
JUVENIL C.E. Sant Hilari (2a divisió).

Tarda, a les 7: A la Plaça Mn. Jacint Verdaguer «AUDICIÓ DE SARDANES», per la Cobla «GENISENCA». La segona sardana serà la del «Ball dels Gegants».

Nit, a les 10: A la mateixa Plaça, Sardanes per la cobla GENISENCA.

Nit, a les 11: A la Sala de Festes «Club Villaret» Gran Ball de Festa Major, amb l'actuació de l'orquestra JANIO MARTÍ.

DISSABTE, dia 30

Matí, a les 11,30: Semifinals del I Campionat de Bàsquet Sant Hilari.

Matí, a les 12: Grup de Teatre infantil «VOL-RAS» a la plaça Mossèn Jacint Verdaguer.

V BAIXADA DE CARRETONS

Tarda, a les 4: Concentració carrer Valls-Vic.

Tarda, a les 5: Sortida cap al Pla de les Arenes.

Tarda, a les 6: Sortida Pla de les Arenes-Plaça del Dr. Gravalosa.

Tarda, a les 7: Arribada a la Plaça del Dr. Gravalosa.

Tarda a les 7: Grup d'animació «FLIK-FLAK» a la Plaça del Dr. Gravalosa

TARDA DE FUTBOL BASE
Benjamins, Alevins, Infantils. (Programa a part).

Nit, a les 10: Sardanes per la Cobla FARNENSE, al Passeig de la Font Vella.

Nit, a les 11: A la sala de Festes «Club Villaret» actuaran:
–L'humorista «EUGENI» i hi haurà ball amb l'Orquestra RUDI-BRAVO.

DIUMENGE, dia 31

Matí, a les 11,30: FINAL del I Campionat de Bàsquet Sant Hilari.

Matí, a les 12: Cercavila pel Grup «FLIK-FLAK»

Tarda, a les 5: Al Cinema Catalunya actuació de l'Esbart Dansaire «JOAQUIM RUYRA DE BLANES».

Tarda, a les 7: Audició de Sardanes per la Cobla «CANIGÓ» a la plaça del Dr. Gravalosa.

Nit, a les 10,30: A la plaça del Dr. Gravalosa Fi de Festa Major amb cantada d'Havaneres pel grup «CAVALL BERNAT». Hi haurà rom cremat per a tothom.

PROGRAMACIÓ CINEMA TÍVOLI (Dies 29, 30 i 31 d'agost)

–HISTORIA INTERMINABLE
–TIME RIDER
–BREAK-DANCE
–EMBAJADOR EN ORIENTE MEDIO
–EL AMO DEL MUNDO
–RHINESTONE

NOTA: La Comissió es reserva el dret de canviar el programa si alguna causa imprevista ho motivés.

ORGANITZA: Comissió de Festes de l'Ajuntament
PATROCINA: Ajuntament de Sant Hilari Sacalm

CRIDA DE LA FESTA MAJOR-85

Per a vosaltres, els qui cada dia de l'any disposeu dels béns i dels atractius de Sant Hilari, els qui teniu sempre a la vista les seves belleses naturals, us pot semblar que viure-hi és el més natural del món, el fet menys remarcable.

I potser m'heu encarregat a mi que faci l'obertura de les festes per alliberar-vos del compromís de caure en el que us podria semblar autoelogi o exageració.

Crec, com vosaltres mateixos, que aquest viure, que aquesta atmosfera de Sant Hilari és «el més natural del món». Però no crec pas que això no sigui remarcable. Ben al contrari crec que ho és moltíssim dins del món artificial i de pol·lucions que envaeix cada vegada més la vida de tants homes.

Per a nosaltres, els pobres malalts d'aquesta mena d'epidèmica malaltia que s'anomena «viure a ciutat» és prou clar que Sant Hilari és notable, remarcable i extraordinari precisament perquè és natural.

A part l'advocació del vostre patró, la vostra vila té molts altres noms prou definidors de la seva autèntica realitat: perquè Sant Hilari és Montseny; i és Guilleries; i és Selva. Topònims tots, que semblen parlar-nos de dificultats d'accés i de naturalesa verge i ubèrrima, d'arrugues territorials on encara poden encauar-se guilles i de boscos prou tupits per justificar el nom de Selva. Tot això és cert però sense exageració. Les dificultats d'accés d'altre temps, molt millorades, encara s'estan millorant. La selva, el bosc, la muntanya i les guilles encara hi són però no pas en el mateix Sant Hilari que, per alguna raó, s'anomena Sacalm.

Sempre que hi ha un topònim similar es refereix a un lloc d'obertura, de parèntesi, de pausa; a un pla o altiplà; a un repòs o un relax dins la textura geogràfica agreste o amboscada. Com a Sant Martí Sacalm, com a Puigsacalm, o com al Pla de la Calma. L'ecosistema montuós o selvàtic s'interromp com una oferta als homes perquè puguin fer-ne punt de partida de la seva possessió de la naturalesa; com una estratègia d'accés fàcil a les formes més diverses de naturalesa.

Aquí, a Sant Hilari, els objectius naturals són extraordinaris.

Perquè són en una de les més remarcables i particulars masses muntanyoses del nostre país. L'isolament i l'alçada del macís del Montseny ha dut cap al Sud el que és propi del Nord. Un dels més meridionals boscos d'avets arrela prop dels seus cims. Des d'allí un devessall botànic vesteix les cotes successives. Hi ha de tot: faigs, castanyers, roures, pomeres, cirerers, alzines, oms, pins, pollancres,... fins a caure en la plana de cultius i hortes.

I totes les herbes i arbusts que els acompanyen i totes les flors i floretes boscanes que espontàniament guarneixen les èpoques d'aquest excepcional i verge macís muntanyenc.

La carena que s'inicia al pic de Matagalls i al coll de Borduriol i baixa fins a Sant Hilari manté un dilema partitiu d'aigües a banda i banda, cap a la Tordera o cap al Ter, fins arribar al capdevall a les portes de la vila.

En arribar al calm de Sant Hilari el dubte de la partició es manifesta amb fonts: aquí afloren les deus pures que s'originen en l'encimbellat pendís i en les entranyes minerals de la zona.

Moltes deus, moltes fonts d'aigües de veritat, d'aquestes aigües estranyament saboroses, que els que estem sota el tractament permanent de les aigües de «companyies S. A.» de les ciutats, acceptem com un do meravellós; fins i tot quan ens arriba comercialitzat a les nostres llunyanes residències.

Aquesta aigua és com un resum materialitzat de tota la naturalesa circumdant. Ajupir-se al broc i sentir el xaragall fresc entre la galta, el paladar i la gola és com fer nostre un bocí d'aquesta meravellosa contrada.

En un to no tan poètic, molt més científic, que ens permet parlar fins i tot de ronyons, melses, mal de pedra, diurètica o reumatisme podríem fer referència al valor balneàric de la població. Però tots sabem que no cal pas cap complexe de malalt per acudir a les sanes i pures aigües de Sant Hilari, unes per a una profilaxi concreta, unes per a una terapèutica precisa i totes per al plaer de beure natural. Fins i tot hi ha una «font picant» que en matèria d'aigües ve a ser com «un cava» per celebrar el bon èxit de les digestions sanes que fomenten per altra banda les llargues tradicions gastronòmiques locals perfeccionades en la densa pràctica restaurantista dels nombrosos establiments especialitzats en acollir.

Vull creure que aquell llegendari Comte Arnau tan habitual d'aquestes contrades, trencant de tant en tant la seva folla cavalcada entre aventura i aventura, s'aturava a beure en aquests dolls naturals per tal de reposar forces. I que una vegada damnat, sense poder aturar-se a fer-ho, aquesta devia ser la part més torturadora de la seva condemna. Passar de llarg, assedegat, pel costat dels temptadors i frescos manantials.

Deixant llegendes és un fet ben històric que ja fa molts anys –a la fi del segle 18– un metge anomenat Josep Grabalosa entre plaents glops i anàlisis científiques va descobrir un bé de Déu de possibilitats curatives en els vostres manantials i fonts i les enregistrà en les memòries que encara conserva el balneari.

L'atenció del cos mèdic del país es girà cap a Sant Hilari. I quan en començar el segle 19 es posà de moda a tot Europa l'aprofitament curatiu de les aigües minerals, el termalisme, els balnearis i els «aires purs de muntanya», per a molts metges Sant Hilari va esdevenir com una panacea curativa.

I en aquell temps una insinuació del metge de capçalera era una llei. Com que a més a més es va fer una moda, moltes famílies d'un cert to, sense necessitat de malalties reals o potser amb la mínima excusa d'una convalescència superada, durant les vacances o els rigors estivals havien d'anar a «prendre les aigües» o a «canviar d'aires».

L'oferta de Sant Hilari era múltiple i generosa i afegia la torna de la naturalitat ambiental. Per altra banda des de l'inici, la vila es va saber preparar i posar al dia en els seus equipaments de recepció i, després de la construcció del balneari de Montsoliu, un nombre creixent de fondes i residències ho feu tot fàcil.

Si el nen pujava estantís, si l'àvia tossia o el pare estava cansat, la família se n'anava uns dies a Sant Hilari. Aviat hi hagué «els habituals» i es pogué parlar d'una autèntica «colònia d'estiuejants». Encara hi és. Algunes famílies varen rectificar la imatge de la vila amb el nou atractiu dels seus «xalets» o residències. Però el mateix temps s'obriren més hotels, més pensions, més fondes i més recursos d'estiueig. Tot això sense disminució dels atractius inicials que també persisteixen i que han mantingut un tipus d'estiuejant molt diferent del que es precipita al mar; un turisme molt més selecte, més senyor, més social, més integrat en les preocupacions vitals vostres.

Venen a vosaltres, venim a vosaltres, amb un desig intens de naturalesa i de naturalitat, fugint dels rigors de tota mena i esperant l'acolliment de fondes i hotels ben assistits; venim convençuts que el topònim Sacalm assegura l'acostament segur a la naturalesa que prendrem en la mesura de les nostres forces: passejada, caminada, excursió o ascensió.

Ara els metges ja no parlen tant de «prendre les aigües» o de «canviar d'aires». Confien més en els fàrmacs que en els desplaçaments. Però la reputació de Sant Hilari ja està justificada i arrelada. I la gent no ha perdut l'instint.

Aquells suggeriments doctorals han estat ben substituïts per les concienciacions ecològiques: ara es parla d'acostament a la natura en les formes més espontànies possibles; de la vida sana com a sinònim de viure al camp; de les aigües pures com a antítesi de l'aigua «químicament pura» de les ciutats; de l'exercici natural i beneficiós del caminar com a activitat cada cop més estranya... etc...

¿Us heu adonat que estem retratant la vostra oferta?

Tant de bo que molts anys Sant Hilari i vosaltres pugueu continuar la vostra tasca d'oferir al país sencer les mateixes coses de sempre. I que la nostra residència estival serveixi per ajudar el progrés de la vostra vida de tot l'any –on es combinen les preocupacions i els èxits d'un poble que a part el seu estiueig, treballa i viu sense parar ni separar-se mai de la naturalesa que el volta i de la qual extreu totes les seves possibilitats de comerç o d'indústria: aigua, fusta i cultius. I també nosaltres els forasters, com una collita més, ben adobada i ben cultivada, resultat d'aquest acolliment excel·lent que sabeu practicar i actualitzar des de fa tants anys. Tots els pobles tenen una festa major. Però amb els millors desitjos per a tots vosaltres us confesaré que per a molta gent de fora el fet de venir a Sant Hilari pot transformar en festa major qualsevol dia de l'any.

JOAN GUITART AGELL
Conseller d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya

LLAR INFANTIL «LES CENT FONTS» TINGUEM CURA DELS INFANTS

Estimats pares:

Avui a l'escola hem parlat de nosaltres, els nens. Resulta que la paraula nen, segons el diccionari vol dir: noi petit. Jo no estic d'acord amb això perquè no sóc cap 'noi' i 'petit tampoc, n'hi ha que ho són més.

La professora ens ha dit que encara sóm petits per entendre moltes coses, però jo li he dit que vosaltres sou massa grans per entendre'n d'altres -no m'ha entès gaire-. La veritat és que sí que hi ha moltes coses que no entenc dels grans: Per què no juqueu mai? Per què enraoneu baixet i camineu sense correr? Per què esteu tanta estona asseguts? Per què no feu mai malbé res?

Una cosa em té molt preocupat: els nens estem a les vostres mans i, com que encara no estem preparats per anar pel món sols, depèn de vosaltres la nostra salut.

– Les joguines dels vostres fills, són apropiades a llur edat?

– Reviseu periòdicament l'estat de conservació de les joguines?

– Teniu cura que l'equipament destinat als vostres nens de menys de 5 anys no tinguin elements desmuntables en peces petites que el nen pugui ficar-se a la boca?

– Els barrots de llits i parcs, estan prou junts perquè el nen no pugui passar el cap entre dos d'ells?

– Les trones, cadiretes, cotxes, són prou estables per què no es tombin fàcilment?

– El mobiliari, és sense arestes vives ni puntes, ni parts sortints que puguin ferir el nen, si hi topa o hi cau al damunt?

– Teniu taps de seguretat a les bases d'endoll?

– Penseu que els cordons o cadenes al voltant del coll, ja siguin de caputxes, xumets, medalles, etc., poden escanyar el nen si s'enganxen en algun objecte sortint?

– Procureu, a casa, ensenyar-los les normes de la circulació per a vianants fent que respectin els semàfors, travessin els carrers pels passos protegits, mirin a dreta i esquerra abans de travessar, etc.?

– Deixeu els petits sols, ni que sigui un moment, a al banyera, piscina portàtil, prop de safareigs, cubells plens d'aigua o altres llocs on, si cauen de cara, es puguin ofegar?

M'agradaria que ho tinguéssiu present.
Un petó.

ENRIC

La majoria de les cremades dels nens les ocasionen els líquids. Pot ser que al nen se li vessi al damunt un líquid calent o bé que caigui dins d'una banyera amb aigua a temperatura excessiva.

Si els doneu un xumet, és d'una sola peça?

"Tinguem cura dels infants"

ACRÒSTIC

Sabeu l'indret on vibra la muntanya
Amb batalls d'or dins campanes d'argent,
Núvols d'aroma prop del cel dient
Tota la pau que el seu nom acompanya?.

Heu vist la roca antiga reverdida,
Infosa a la fredor del mineral
La tendra germinació de la vida,
A la deu la cançó sobresortida
Relluc que el pentagrama sideral
Insereix a la natura exhaurida?.

Síntesi de la llum i del color,
Aiguaneix de plena fecunditat,
Corriols on floregen flames d'amor,
A Sant Hilari l'aigua i la verdor
Lliguen el broll i la immensitat,
Mesurant els lliures batecs del cor.

JOSEP GUITÉRREZ I RODRÍGUEZ

¡¡Hilariencs afeccionats al futbol!!

Aprofito l'ocasió que ha brindat l'Ajuntament per a posar uns comentaris sobre la marxa del futbol actual al nostre poble i molt gustosament els explicaré com s'ha desenvolupat aquesta passada temporada i com pensem plantejar la propera.

En primer lloc, sobre la temporada passada, vàrem competir en tres categories, juvenils, infantils i alevins. Els juvenils els entreneva en Josep Comas, i varen quedar classificats en tercer lloc igualats de punts amb l'Hostalric i el Tossa. Els infantils, entrenats per en Ramon Valls, quedaren a meitat de la classificació i els alevins els entrenava en Gonçal Carrascoso i quedaren classificats en tercer lloc.

Si ens fixem en aquestes classificacions veurem que en aquestes categories, que són d'on surten els futurs jugadors del demà, podem tenir la satisfacció de trobar-nos entre els millors.

Referent a la propera temporada, 86-87, pensem presentar en competició quatre equips, juvenils, que els entrenarà el que fou gran jugador, i ara es podrà estrenar con entrenador, Antonio García. Els infantils els dirigirà en Josep Comas, els alevins els portaran en Gonçal Carrascoso i en Ramon Valls, i els benjamins que els portarà en Jordi Comas, un jove veterà que amb el seu entusiasme i experiència futbolística pot ésser un gran mestre per aquests futurs jugadors que per primera vegada va a trobar-se lluitant en un campionat de futbol.

I havent relatat sobre la passada temporada, i projectes per la present sols em queda donar un missatge als hilariencs, és un missatge d'esperança, principalment pels que creuen que en el futbol al nostre poble ja s'ha acabat. Sortosament no és així, ja que pensem per la temporada 87-88, preparar-nos ja des d'ara per a fer sortir al Sant Hilari altra vegada amb un primer equip, que haurà estat el fruit d'una tasca realitzada durant anys, recolzant aquests joves que ara sortiran a defensar els colors del nostre poble per guanyar campionats i pujar categories.

Sortirem amb un equip de joves de casa però hem de procurar dues coses, disciplina i entrega total en els partits per part dels jugadors i suport moral i material per part de tothom i entre tots tornar a portar al Sant Hilari a la categoria que pel seu historial li correspon. Un lema: C. E. Sant Hilari; t'hem de tornar al teu lloc.

FOTOS QUE FAN HISTORIA

La Piscina Villaret ara fa uns anys...

En "Non" i deu més (d. e. p.).
Equip del C. E. Sant Hilari al camp de l'Horta (72-73).

Algunes imatges de la Construcció de la Carretera d'Arbúcies a Sant Hilari*

* Hi ha informació a la part del Butlletí informatiu.

RADIO SANT HILARI

Els actuals responsables de Ràdio Sant Hilari.

Ara fa dos anys i mig que una colla d'amics vàrem emetre per primera vegada en l'ara ja conegut 99.00 de la F. M.

El temps passa volant i aquells que des d'un principi ens donaven pocs mesos de vida s'equivocaven. Ho farem més bé o més malament, tindrem pitjors o millors mitjans tècnics, però la il·lusió amb la qual començàrem hi és igualment. I aquesta il·lusió es manté gràcies al vostre suport i escolta.

La nostra intenció ha estat sempre ésser un mitjà de comunicació directe entre tots els hilariencs. La prova més significativa la vàrem viure aquest hivern passat quan vàrem proposar al nostre poble l'elecció de les dues persones més significatives en el seu servei desinteressat a Sant Hilari, «L'Hilarienc i La Hilarienca de l'any».

L'èxit de la proposta ens va sorprendre a nosaltres mateixos. El mitjà de participació pensat inicialment era el telèfon i per tal que hi pogués participar més gent vàrem oferir a totes les llars la possibilitat de fer-ho per escrit.

El resultat va donar com a guanyadors a Francesc Parareda i Gubau (e. P. d.) i a Maria Gallart i Conill; a pocs vots de diferència varen quedar classificats la Soledat Ridaura i en Xavier Rossell.

La proclamació oficial va tenir lloc el dia 16 de febrer d'enguany en un dinar de germanor entre familiars, coneguts i amics dels guanyadors. Presidí l'acte el Delegat de Cultura de la Diputació de Girona. L'anècdota curiosa va ser que estava tot previst pel dia 2 de febrer, però la gran nevada obligà a ajornar-ho.

Però com que la ràdio no para, ja tenim en preparació la 2a edició per la bona acollida de la primera.

La programació de Ràdio Sant Hilari ha tingut alts i baixos. Les causes són difícils d'explicar però són de bon entendre. En una activitat constant, diària i a deshores i sense cap mena d'interès lucratiu personal el cansament es nota amb el pas del temps. Per aquestes raons s'han produït unes baixes que ens han obligat a reestructurar la programació.

Actualment emetem de diujous a dilluns i aprofitant l'ocasió que ens brinda el present programa convidem a tothom que vulgui participar activament i seriosa en el futur de la nostra ràdio. Ràdio Sant Hilari és una emissora municipal però el manteniment bàsic depèn exclusivament de la publicitat i dels ingressos d'algunes festes que hem organitzat, com la del passat 23 de juny al Club Villaret.

Coincidint amb la Revetlla de Sant Joan vàrem celebrar el 2n Aniversari de l'emissora, emetent en directe i cara al públic des de les dues de la tarda fins la fi de la festa. Agraïm especialment als tres artistes que desinteressadament animaren la mitja part del ball, així com també a totes les firmes comercials que donaren obsequis que es varen repartir durant tota la diada.

No podem oblidar totes aquelles cases que d'una manera o altra ens confien la seva publicitat.

Si volem una Ràdio més gran necessitem la col·laboració de tothom i principalment de les firmes comercials, ja que la publicitat és gairebé l'única font d'ingressos per fer front a les importants despeses.

Per la nostra part seguirem com cada dia oberts a les vostres suggerències, noves idees i, com no, a la crítica constructiva.

Som Ràdio Sant Hilari, «La Veu de les Guilleries».

Gràcies per sintonitzar-nos.

L'ESCOLA DE BELLES ARTS

Com cada any han arribat els dies en què parlem de l'escola, de les nostres inquietuds i impressions, però hem pensat que enguany seria millor que ho fessin els nostres alumnes.

«Sóc un alumne i diré que l'ambient m'agrada, aquell contacte amb tots els companys, units en un fi comú que és el dibuixar i el pintar, m'estimula a fer-ho cada dia més bé. Comptem amb l'ajuda i l'abnegació dels que ens n'ensenyen; ells posen molt d'interès en cadascun de nosaltres i ho fan amb comprensió i amb autoritat al mateix temps.

I és tan maco dibuixar i després pintar!!!

Hem après que és millor fer menys dibuixos i més ben fets, perquè a l'hora d'ensenyar i mostrar els nostres treballs, siguin dibuixos al natural, carbó o pintura, a través de les exposicions, el públic veu i jutja la qualitat per l'obra ben feta i no per l'anar de pressa, cosa que fèiem molts dels que anem a dibuixar.

Normalment trobo les classes curtes, però a vegades n'hi ha de petits que fan molta fressa i hem sortit amb mal de cap, però només és una estona perquè quan ells marxen tothom s'abstreu en el seu treball.

Seria llarg d'explicar el que és la nostra vida allà dintre i tinc por de cansar-vos quan llegiu aquestes ratlles, però sí que us hi haig d'afegir quelcom de manera molt sincera:

Estem molt contents de la nostra escola municipal de Belles Arts!!!»

N. i J.

Els alumnes en plena tasca. Cal seguir les orientacions del mestre

Unes ratlles moldejades a consciència, l'ombrejat d'un llapis de carbó, un parell d'errades corregides i un xic d'imaginació, donen lloc a un combinat més o menys gustós, més o menys encertat, però fruit d'un esforç propi nascut de l'arrelat interès de l'home per a reflectir, objectivament o subjectiva, el que l'envolta en un paper, una paret,... , el primer lloc on s'escaigui.

Sí, el senzill acte de dibuixar implica un moment d'abstracció i raonament que no sempre donarà resultat, tot i que l'experiència i l'aprenentatge proporcionaran, amb el temps, una satisfacció més intensa.

Per això, sens dubte, la iniciativa portada a terme al nostre poble, per tal de crear una escola que es presta a donar un ensenyament pràctic de l'art de la pintura, és d'agrair.

Nosaltres, els alumnes, ens fem ressò de la sort que tenim en comparació amb altres viles. I amb aquestes quatre paraules ús volem animar a què seguiu dibuixant i a què us afegiu a aquest grup d'afeccionats que, en definitiva, no fan més que divertir-se, ampliant al mateix temps la seva cultura.

ALUMNES DE L'ESCOLA
DE BELLES ARTS

VELLS RECORDS

Buscava, entremig d'aquell pilot de pàgines, la conversa, més aviat entrevista, que em va fer, després de demanar-m'ho molt, per a la revista Art, la Marta, la gran escultora, famosa arreu del món, que també és gran afeccionada a la pintura. Estava inquieta, ja que no sabia on buscar, temia haver-la perduda. Vaig veure un pilot de lletres en un racó d'una pàgina qualsevol.

Ja me'n recordo, l'entrevista començava així:

– Montse, com ja sap tothom, ets una gran artista de dibuix. Ens podries explicar com va començar tot això?

– Sí, tot va començar un dia boirós. Era el primer dia que anàvem a dibuix. Ens havien dit que era molt divertit, i a més ja m'agradava dibuixar.

Te'n recordes? Totes dues estàvem molt nervioses.

La professora era la Nuri Tort. Jo no la coneixia. Tenia ganes de veure quina cara tenia, com era.

Al final vam entrar a la Cooperativa, allà on es feia aquest curset. Ja hi havia nens asseguts, amb el llapis a la mà, tot esperant que la inspiració els arribés. Teníem molta vergonya, i dissimuladament, ens vam asseure de costat. Els propers dies ens vam guardar la vergonya a la butxaca, i ja havíem fet una colla d'amics, tothom treballava molt, encara que sempre n'hi havia alguns que embolicaven la troca.

Em ve a la memòria, que l'any 1986, vam fer una exposició on els millors quadres de cadascú brillaven a les parets blanques.

Tots plegats demostren el bon ritme de treball que es porta a l'escola.

Molta gent esperava amb ànsia que arribés el dimecres i dijous, per a poder reflectir les seves idees en un trosset de paper. Si la meva memòria no em falla, l'últim dia vam anar a fer una berenada que ens oferí l'Ajuntament, al Grèvol. Va ser el final de molts esforços i treballs.

Gràcies a la Nuri, la professora, he arribat a ser el que sóc.

Una llàgrima em va baixar pel rostre. Els vells records m'entristien.

MARTA I MONTSE ANDREU

LA FONT DEL CIRERER

Al peu mateix de la carretera
a Sant Hilari hi ha una font,
com a popular és la primera
de les cent que té l'entorn.

Amb la mirada fixa al campanar
és visitada de nit i de dia
per això no es cansa d'escoltar
tot el que passa en aquesta rodalia.

A tots ens ha vist néixer
sap de què moren els companys
del poble coneix el créixer
i si s'estimen els germans.

Les parelles s'hi prometen amor fidel
i canten els ocells entre les branques,
aigua digna de la taula del cel
voltada de flors, d'arbres, de plantes...

Un filet d'aigua tan pura
que milers de càntirs ha omplenat
a l'estiu d'aquell racó la frescura
a grans i petits ha captivat.

A la tauleta del malalt
moltes vegades fas companyia
ets tan bona que cures el mal
i el teu doll és alegria.

Si un dia jo me n'anava
et prometo que ja mai t'oblidaré
seràs sempre per a mi Font estimada
l'estimada Font del cirerer.

J. B.

Agraïm profundament la col·laboració de totes aquelles firmes industrials i comercials que fan possible l'edició d'aquest programa.

NOTA: Aquesta llista de COL.LABORADORS està feta amb tota bona voluntat. Acceptem que hi hagin errors però són totalment involuntaris i demanariem que aquests es comuniquessin a l'Ajuntament per tal d'esmenar-ho en propers Programes de Festes. S'entén per col.laborador aquell que paga una quota.

ASSEGURANCES - AGÈNCIA
Mapfre - G. Assegurador
Miquel Suy
Francesc Vilabella Güell
Agència Guilleries

BARBERIA
Joan Busquets

BARS
Snack-Bar «Aquari»
Bar Agustín
Bar Boada
Cafè Centre
Bar Club
Bar Fèlix
Bar «Dogo»
Bar Torrent
Bar L'Espelma
Bar Montseny
Bar del Serrat
Bar Pacheco
Bar «El Toc», Francfurt
La Taverna d'en Mallol
Bar El Grèvol
Bar El Lloro
Bar Cristo
Bar Sant Hilari
Granja Tivoli

BÀSCULA
Ll. Juanhuix Juanhuix

CAIXES DE CARTÓ
Embalatges Salvador
Embalatges Montseny
Roinsa

CARNISSERIES I CANSALADERIES
Jaume Busquets Güell
Marià Casas Clopés
Enriqueta Collbatallé Gros
Cansaladeria Boada
Cansaladeria Gil
Cansaladeria Parareda
Cansaladeria Serrano
Cansaladeri Porta
Jordi Puig Boada
Joaquim Valls Bonet

CENTRES D'ENSENYANÇA
Llar infantil «Les Cent Fonts»
Col·legi Sant Josep
Col·legi Públic Dr. Morales
Colònies Escolars
Escola Natura Guilleries
Escola de Belles Arts
Escola de Formació Professional
C. Rdes. M. Immaculada Concepció

COMESTIBLES
Josep Andreu Clopés
Dalmau Boada
Sabina Bruguera Busquets
Josep Cullell Taberner
M. Bayés Serradesanferm
Manuela Martínez
Autoservei «CENTRA»
Maria Ripoll
SPAR. Carolina
Pere Güell
Teodoro Patino
Antoni García Mir
Josefa García Carrillo
Pernils La Fuente
Jaume Homs Rodríguez
Joan Masnou Gallifa
Ramon Mimó Planas
Ramon Molas Mollfulleda
Florenci Moragas Fontanet
Queviures Montserrat
Fèlix Rigalós Botet
Joan Rotllant Rovira
Joaquim Valls Bonet
Conxita Roura
Martí Miralpeix
Joan Janot. Dietètica

COMPRA - VENDA DE COTXES
Trima
Germans Fauria
Opel

CONFITERIES
Amadeu
Fornés
Narcís Malet Torrent
Torrent

CONSTRUCTORS D'OBRES I PROMOTORS
Pere Bosch Cornellà
Miquel Molist Muntalt
Josep Pujol Canaleta
Xavier Rosell Terris
Construccions St. Hilari, S. A.
Jaume Collbatallé Rotllant
Francesc Rojas Escobar
Cèsar Lahoz
J. Busquets
Construccions Miralpeix, S. A.
Antoni Juventeny
Antoni Brugué
Salvador Busquets
J. Verdaguer
Construccions Guilleries

CONSULTORIS DE BELLESA
Elvira Carrasco
Carme Miralpeix Valls
Matilde Soler Tarrats
Carme Miquel

ELECTRODOMÈSTICS
Joan Fauria Bosch
R. Fauria Miralpeix (Watt's)
Ramon Planiol
Antoni Rossell

ENTITATS BANCÀRIES
Banesto
Banco Hispano Americano
Banco Popular Español
Caixa d'Estalvis Provincial de Girona
Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis

ESPECTACLES
Club Villaret
Cinema Catalunya
Pub El Bolet

ESTANCS
Carme Duran Moner
Ramon Mimó Planas

FÀBRIQUES D'EMBOTITS
Embotits Hilariencs
Embotits Guilleries

FARMÀCIES
Ramon Broto Twose
Xavier Muntalt
Anàlisi R. Broto

FERRETERIA
Àngel Camó Juanola

FINQUES
Juvé, S. A.
A. C. S. A.
Residencial Cal Sastre
Immobiliària «Sant Hilari»
Disseny de llars S. A.

FOTÒGRAF
Amadeu
Bosch
Rossell

FUSTERIES I MOBLES
Mobles Andreu, S. A.
Mobles Font
J. Jumbert Solé
Mobles Rosquellas, S. A.
Vidal Llopis
Antoni Pujol
Joan Muntalt
Nou Disseny

FUSTES
Miquel Esteba Caireta
Fustacalm
Fustes St. Hilari, S. A.
Valpe

FERROS FORJATS
Art Català
Josep Fauria Miralpeix
Ganiveteria La Forja-Vila
Àngel i Romà
Taller Nou

GARATGES
Casas
Catalunya
Fàbrega
Hospitalet

HOTELS, HOSTALS, FONDES I RESTAURANTS
Hotel Suizo
Hotel Ripoll
Hostal Bruguès
Hostal del Grèvol
Hostal Mimó
Hostal París
Hostal Canals
Hostal Fugarolas
Hostal Isidre
Hostal Torras
Hostal Sant Miquel
Fonda Rita
Restaurant «La Pedra Llarga»
Residència Roma
Residència Tarrés
Hostal del Sobirà
Can Camas
Els Cortals
Cal Sastre

GUIXAIRE
Teodor Patino

JARDINERS
Carles Godayol
R. Masferrer
Joan Boix

LAMPISTES I MANYANS
Josep Carreras Colomer
Jaume Pallarols Bruguera
Rafael Tarrés (Calefacció)
Pla i Soler (Calefacció)
Josep Fauria Miralpeix
Josep Vilamala
Joan Moner
Josep Juvanteny
Àngel i Romà
J. Campeny

LLENYA
P. Gubern
Jordi Sala
Hilari Busquets

LLIBRERIES
Llibreria Deza
Esports Joan

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ
Fontdor
Font del Pic
Font Vella
Font Picant
Aigües Potables de Saleta

MATERIALS CONSTRUCCIÓ
Antoni Masó Bosch
Guilleries

MECÀNICS
Cayo, S. L.
Joan Cerver Coll
Germans Fauria-Renault
Josep Malet Torrent-Motos
Taller Moca
R. Fauria (Elec. Autom.)
Taller Guilleries-Citroën
Taller Montseny
Taller Josep Masó «El Turó»

MERCERIES I CONFECCIÓ
La Balma
Can Candi
Goriot
Honest Masnou
Can Joan Ridaura
Temari
Teresa Tort
El Siglo
L'Agulla
Corseteria «Margarita»
Dolors Rotllan
Nova
Josefa Masó

METGES
Santiago Baena
Mª Rosa Gorgot
J. Torres (Practicant)
Dolors Clos (Llevadora)
Clínica Dental E. Arrú

OBJECTES DE REGAL
Esports Joan
Casa Bosch
Objectes de Regal Brugarola
Joan Fauria Bosch
Antoni Rossell Suñer
Sports Serras
La Vaixella
Watt's
Tot Terrissa

PANADERIES
SPAR. Carolina
Carme Duran Moner
«La Garba»-Conxita Roura
Unió Panadera, S. L.
Estrada

PERRUQUERIES
Rosa Maria
Àngela Casas Clopés
Mensus
Germanes Pujol
Carme Raset Bruguera
Maria Carme
Cecília Rosquelles
Isabel Sorroche
Margarida Masó
Carme Ramon
Montserrat Mas
Carme Rosquellas
Maria Estragués
Unisex- Glòria

PEIXATERIES
Joaquim Permanyer Tarrats
Josep Mollfulleda
Peixos Pere

PINTORS
Arteaga
Jaume i Josep Fàbregas
Xavier Masnou
J. Jiménez
Aradas

POLLERIES
Rotllant
Güell «Clotas»

SABATERIES
Calçats Pilar
Calçats Comas

SASTRERIA
Honest Masnou Fàbrega
Joan Vernedas

SERRADORES
Salvador Fontaner Plenacosta
Ramon Solà Bosch

TORNERIES
Afma, S. L.
Artesania «Sant Josep»
Artifusta, S. L.
Batlle
Bell-Art, S. A.
Indústries Carri
Artesania Danés
Manufactures Sacalm
J. Vila Portet
Fiam
T. Guilleries
Torneria Font
Francesc Gol Busquets
Ibercado
Indústries Puigderrajols
Joan Ribas Bosch
Àngel Ripoll, S. A.
Pere Roura Gubau
Indústries Joaquim Ripoll
Indústries Sam
Indústries Oval
Hispartesania
Lluís Adillon
Bell Moble, S. A.
Pere Moner Casas
Brugarola S. A.
Salvador Auger
Indústries Palometa

TAXIS
Francesc Duran
Cecilio Arboleas Josep Martínez

TÈXTIL
B. Jiménez

TRANSPORTISTES
Transmarti
Turó de Carola
Transports Solé
Transports Moragas
La Hispano Hilariense, S. A.
Recader Xandri
Transports Coll
Transports Massaneda
Transports Floriach
Transports Ros
Transports Solà
Transports Güell
Transports Hospitalet

VARIS
«El Llamí»
Rellotgeria Breix
Pastes Canigó
Tapisseria Cuberta
Floristeria «Sant Hilari»
Ind. Gràfiques Duran
Estació Servei «Sant Hilari»
J. Estragués (Compra-Venda patates)
Auto-Escola Font
Tintoreria E. Bosch
Impremta Johil
Drogueria Jumbert
Parco, S. A. (Parquet)
Planxisteria Trima
J. Valls Juventeny (Patates i Cereals)
Adm. F. Francesc Vilabella
F. I. T. E. R.
Video Club Sant Hilari
Recanvis Fuguet
Lluís Ramon (serres)
Video Club J. J.
Lesley Rossell
Impremta Montseny
Sala d'Art

VINS I BEGUDES
Magatzem Duran-J. Mimó
Bodega Andreu Roig
Carbòniques Monsela
Joan Valls Juventeny
Josep Donadeu Feliu
Adolf Casas

INFORMACIÓ MUNICIPAL

Aprofitem l'edició del programa de Festes per donar a conèixer l'actuació municipal en els darrers mesos, d'aquesta manera ens estalviem diners i s'informa de manera periòdica, encara que sigui un cop l'any.

Maria Gallart, proclamada "Hilarienca de l'any 86"

Soledat Ridaura, que va obtenir un accèssit

L'Angelina Rossell rebut el premi del seu marit (q. e. d.), en Francesc Pereredа, proclamat "Hilarienc de l'any 85"

Reforma a l'enllumenat públic

S'ha fet un estudi per racionalitzar el consum d'energia elèctrica de l'enllumenat públic. Es tracta de posar en pràctica un sistema que permetrà una reducció del cost de consum en un 25%.

Bàsicament consisteix en la instal·lació de comptadors de doble tarifa, entre altres coses.

El seu cost de col·locació supera les 800.000 ptes. i es considera que amb un any s'haurà amortitzat.

Interior de l'escorxador.

Escorxador Municipal

És imminent la inauguració de l'escorxador municipal, malgrat que les obres han estat paralitzades darrerament.

L'edifici estarà equipat segons les actuals normatives i exigències de Sanitat.

Col·legi Dr. Morales

A les escoles públiques Dr. Morales s'hi ha previst diferents reformes que estan pendents d'aprovació i construcció.

En el darrer curs s'hi ha construït una aula provisional al porxo de l'actual edifici amb càrrec a la Generalitat.

També s'ha tancat el recinte amb la col·locació d'unes portes a les entrades dels carrers de St. Josep i del Parc i algunes altres obres de millora i conservació a càrrec de l'Ajuntament.

Entrada Sud a la Població

S'ha fet un avantprojecte del que ha de ser l'entrada sud a Sant Hilari, o sigui, pel cantó de la Pedra Llarga i s'ha enviat al Servei de Carreteres per tal que ells en redactin el projecte i l'incloguin dintre el tram que s'està construint d'Arbúcies a Sant Hilari (només es tractaria d'allargar una mica l'actual carretera en construcció).

L'avantprojecte preveu una doble via des del C/ Marañón fins enllaçar amb la Ctra. d'Arbúcies i Santa Coloma, amb una separació central de vies d'1,5 m. que protegirà l'actual arbreda de plàtans.

La via actual tindrà una amplada de 5,10 m. i serà la d'entrada a la població i l'antic camí de Sta. Coloma a la dreta serà el de sortida, de 6 m. d'amplada i amb un espai addicional per aparcament de 2,75 m. que arriba a la Plaça Espanya, s'amplia considerablement la zona per aparcar vehicles.

Curset de Sardanes

Al local de l'antiga Cooperativa es va celebrar al llarg del mes de juny un curset per aprendre a ballar sardanes, a comptar-les i repartir-les.

Es feia de 9 a 10 del vespre, ho patrocinava l'Ajuntament i n'ensenyaven membres de l'antiga agrupació sardanista local. Hi assistiren prop de 150 persones.

Tot aprenent a ballar sardanes.

Festa de l'Arbre

A primers de maig es va celebrar la ja tradicional festa de l'arbre amb molta participació de la mainada a la Plaça del Dr. Gravalosa.

Es varen plantar dos castanyers d'índies a la Placeta i tots els nens i nenes van rebre un test i uns pinyons i en arribar a casa l'havien de plantar segons les orientacions rebudes.

Animà l'acta el conjunt Amadeu i Cia.

Festa de l'arbre a la Placeta.

Alegacions al Pla de Carreteres de Catalunya

L'Ajuntament de Sant Hilari va fet unes al·legacions al Pla de Carreteres de Catalunya referent al traçat que ha de seguir el futur Eix Transversal de Catalunya en el tram que ha d'enllaçar Vic amb Girona.

Les darreres propostes el feien passar a través de la «Ruta dels Pantans» o sigui per Sau i Susqueda, però actualment s'han paralitzat les gestions i s'estudien les al·legacions presentades per diferents organismes.

L'Ajuntament de Sant Hilari ha fet unes al·legacions a aquest traçat perquè a més de greus dificultats tècniques, el projecte suposa marginar una vegada més la zona de les Guilleries.

Per part dels organismes oficials s'està fent un estudi climatològic de la zona dels pantans i juntament amb altres informes i estudis permetran prendre una solució definitiva.

Acabaments Urbanístics de diversos carrers

Fa uns mesos s'han reasfaltat diferents carrers tal i com ja estava previst. Alguns s'han fet amb una capa i d'altres amb dues com és el cas del Sta. Margarida, del Dr. Marañón i A. Gaudí (s'ha d'acabar), a més del sanejament.

Al mateix temps se n'han asfaltat de cap i de nou com el Timbaler del Bruc, Avets i Travessera i el camí d'accés al Serrat.

També està previst asfaltar el tros que comunica el C/ Joan Serras amb el de Verge de Montserrat.

Al carrer Gaudí s'ha fet de tal manera que s'ha mantingut l'actual alineació dels arbres.

Convé destacar que no s'ha acabat abans per dificultats bàsicament climàtiques i que les nevades del gener varen ocasionar desperfectes als carrers del poble per un import d'1.400.000 ptes.

Obres de reasfaltament de diferents carrers de la vila.

Avís

Aquelles persones que estiguin interessades en l'adquisició de solars o parcel·les per a edificar, se'ls recomana que abans de fer cap tracte, es dirigeixin a les Oficines de l'Ajuntament, on se'ls informarà de la qualificació urbanística del solar o parcel·la que vulguin comprar.

Festes de caire local

Les dues festes de caire local que l'Ajuntament ha designat pel proper any 1987 són els dies 29 i 30 d'agost, que coincideixen amb els dos primers dies de la Festa Major.

Acords INEM-Ajuntament

Dins la col·laboració que normalment es té entre l'INEM i les Corporacions locals, Sant Hilari va demanar algunes sol·licituds per atendre diverses necessitats. Enguany han concedit una dotació econòmica per l'import del personal que s'ocupa de l'Oficina d'Informació i Turisme durant l'estiu.

Al·legacions a les àrees bàsiques de salut

Des de fa més d'un any la Generalitat està redactant el Pla Sanitari de Catalunya, que preveu la instal·lació de dos tipus de centres assistencials a les àrees com Sant Hilari. Uns seran els centres d'assistència primària, que vénen a ser com dispensaris de medicina general i primers auxilis i els altres centres d'assistència secundària que vindria a tenir més especialització.

Aquest centre d'assistència primària s'ha previst instal·lar-lo a Arbúcies i l'Ajuntament de Sant Hilari ha fet unes al·legacions sobre la solució donada a la Generalitat.

Aquestes al·legacions estan centrades en :

a) l'aïllament geogràfic i la capacitat de la zona natural de les Guilleries.
b) les males comunicacions vials.
c) la densitat de població que té el poble i que s'augmenta considerablement a la temporada d'estiu.
d) l'aïllament a què es veu sotmès el poble en la llarga temporada d'hivern per causes climatològiques.
e) també es fa constar que l'Ajuntament disposa d'un solar adequat per a la construcció d'un centre d'aquestes característiques.

S'han fet molts passos però sembla que és possible que la Generalitat només aboni el projecte de manteniment d'un ambulatori.

Casa de Cultura i Centre Polivalent

Serà una edificació que s'ubicarà al solar propietat de l'Ajuntament on ara hi ha els «Cavallitos» d'en Foro.

Des del carrer Tarragona constarà de sòtans, planta baixa, 3 pisos i àtic amb una superfície total de construcció de 618,61 m².

Està previst instal·lar-hi un ambulatori que ocuparà dues plantes i dependències pròpies d'una casa de cultura com poden ser sales de reunions i conferències, tallers de manualitats, etc.

El projecte suposa una inversió que s'acosta a 30.000.000 ptes. i es farà en fases. La primera fase, amb un cost inferior als 15 milions està ja adjudicada i s'iniciarà el proper mes de setembre. Per aquesta primera fase es compta amb una subvenció de 5,5 milions de la Diputació i d'una altra de 3.750.000 de l'Estat.

Subvencions a projectes tècnics

La Diputació de Girona ha subvencionat la redacció d'alguns dels projectes tècnics d'obres i realitzacions que es porten o portaran a terme a Sant Hilari.

Aqueste projectes subvencionats han estat la Piscina, el de la Casa de Cultura i el d'un tram d'ordenació del carrer que anirà sobre l'ara cuberta riera de Vallicrosa. L'import de la subvenció és de 300.000 ptes. per projecte.

CONCURS DE CARTELLS per a la portada del Programa de Festes.

Enguany la participació al concurs de cartells ha estat molt minsa, ja que només s'hi presentaren 6 treballs. El jurat va considerar que les obres presentades no reunien la qualitat necessària per a figurar a la portada i el Concurs es va declarar desert. S'agraeix la col·laboració dels cinc participants.

VII Rally Sant Hilari

El passat mes de juliol es va disputar el VII Rally Sant Hilari puntuable pel campionat de Catalunya de Rallys, Campionat provincial. Constava de 320 km. repartits entre els trams del Pla de les Arenes, Osor, Sant Hilari i Coll de Ravell.

Els guanyadors foren:

1. J. Bardolet-P. Compte. . . .Citroen Visa GTI
2. J. Frigola-C. Bou . . . . Renault R-11 Turbo
3. M. Ballestar-X. Girbau . . Renault-11 Turbo
4. J. Gender-X. Sàbat' . . Renault R-5 GT Turbo
5. P. Auradell-J. Alsina . Renault R-5 GT Turbo

Hi havia un total de 88 inscrits i en varen acabar 48.

Moció de l'alcaldia

L'Ajuntament en sessió de 20-XI-85 va aprovar la següent moció a la Llei de Pressupostos Generals de L'Estat 1986.

Moció

1r Manifestar el total desacord amb la proposta del Ministre d'Hisenda de congelar en termes monetaris el Fons Nacional de Cooperació Municipal de 1986. I fer-li avinent que aquest Ajuntament no està disposat a reduir els seus serveis ni a incrementar d'una forma il·limitada els tributs locals. Així com posar de manifest les dificultats de tresoreria que indubtablement aquesta situació ha de comportar amb previsibles endarreriments en el pagament de les seves obligacions.

2n Donar suport a les gestions que la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis emprenguin a fi d'obtenir l'increment de recursos necessari per a fer front a les despeses derivades dels serveis i equipaments dels quals els ciutadans tenen dret a gaudir i els Ajuntaments obligació d'oferir.

3r Difondre i explicar als ciutadans el contingut i motivacions de la present moció.

4r Remetre el text íntegre d'aquesta moció al Ministre d'Economia i Hisenda, a la Federació de Municipis de Catalunya i a l'Associació Catalana de Municipis.

Algunes xifres

Per tal d'acostar la informació estadística a la població, donem les xifres del volum econòmic que suposa la construcció a Sant Hilari, repartit entre obres majors i menors.

Com es pot veure s'arriba a unes magnituds econòmiques realment considerables, la qual cosa indica una revitalització d'un sector d'activitat que havia estat en retrocés en els darrers anys.

Total de construccions i el seu import

Obres majors:

ANY 1982: 16 cases valor total = 50.285.397 ptes.
ANY 1983: 27 cases valor total = 143.813.927 ptes.
ANY 1984: 21 cases valor total = 89.766.107 ptes.
ANY 1985: 36 cases valor total = 169.292.721 ptes.
ANY 1986: 27 cases valor total = 92.818.432 ptes.
(De gener a Juliol 1986).

Nº de llicències donades d'obres menors:

ANY 1983: 194
ANY 1984: 209
ANY 1985: 212
ANY 1986: 97. (Gener-Juliol 1986).

Reglament Orgànic Municipal

Segons una llei de l'any 85 es regula el funcionament de l'Ajuntament de manera que difereix substancialment de com es procedia abans.

Aquesta llei permet fer un reglament orgànic que concreta i detalla el funcionament de tot el consistori.

Sant Hilari va ser dels primers pobles en aprovar-ho.

Bàsicament proporciona i garantitza a l'Ajuntament el poder acomodar el treball del consistori a les necessitats reals de la població.

Vista de dues fases de la construcció de la piscina municipal.

Piscina

Des de fa unes setmanes s'han iniciat les obres de la piscina municipal a la zona esportiva. Dificultats tècniques han endarrerit una mica el seu acabament però dintre unes quantes setmanes es podrà inaugurar.

El pressupost és de 15.744.143 i es compta amb una ajuda de 5.000.000 de pessetes de la Diputació de Girona.

La piscina tindrà una llargada de 25 m. 12,5 d'amplada i la seva màxima profunditat serà de 2,20 m. i la mínima d'1,20 m.

També està prevista la construcció d'una zona pavimentada de 2,5 m. al voltant i d'una àmplia àrea ajardinada que es tancarà seguidament per tal de formar un harmònic conjunt.

En aquesta mateixa fase, o sigui dintre d'unes setmanes, també es preveu que es construeixi la piscina més petita, de 6x12,5 amb una profunditat màxima d'1,06 m. que ja estava prevista en el projecte. Aquesta piscina bàsicament serà d'ensenyament i al mateix temps se'n farà una dedicada als més petits amb una fondària de 30 cm., és la que se'n diu de «xapoteig».

Referèndum OTAN

D'un cens de 3.438 votants n'hi participaren 1.263, el 47,2%.

623 vots foren afirmatius, (38,3%), 868 (53,4%) negatius i 124 en blanc.

Seguint la tònica de la comarca i la província Sant Hilari també va dir NO a l'OTAN.

Patronat Municipal d'Esports

Durant el passat mes de novembre es constituí la Junta Rectora del Patronat Municipal d'Esports.

Aquest Patronat és l'òrgan de govern de la Fundació Pública i el formen les següents persones:

Ramon Masferrer i Crous, Esteve Moré i Gubau, Lluis Planas i Masaneda, Baldiri Puig i Masnou, Àngel Serradesanferm i Valls, Ricard Madrià i Garriga, Marcel Rigalós i Vila, Josep Ripoll i Grau, Jaume Planas i Masaneda, Francesc Brugués i Fontané i Xavier Colón Auguet, que representen a l'Ajuntament, als centres escolars i a les entitats esportives locals.

Les seves atribucions segons els estatuts són molt àmplies i hauria de ser l'òrgan de planificació i programació de les activitats esportives del poble. Hi cal la col·laboració de tots plegats en bé de l'esport de Sant Hilari.

Oficina de Turisme

Durant uns mesos es va disposar d'una oficina provisional de turisme al carrer Josep Ximeno i el passat dia 19 de juliol es va inaugurar, de manera provisional, la que és definitiva a la cruïlla de la Ctra. d'Arbúcies amb la de Busquets i Punset.

Per part de la Direcció General de Turisme es va rebre un ajut de 834.000 ptes.

La nova oficina de turisme recentment inaugurada

Baixos Ajuntament

La cobertura de la riera de Vallcrosa va permetre que la Casa de la Vila disposés d'un ampli espai a la seva façana sud, o sigui a la part del darrera. Aquest fet ha possibilitat ampliar l'ús de les dependències municipals i reforçar l'edifici de l'Ajuntament.

Amb aquesta finalitat es varen fer diferents obres allà on fins ara eren els sòtans de la Casa Consistorial.

Actualment hi ha centrat el Parc Local de Bombers, amb un garatge pel nou camió i amb diferents sales de serveis pels membres de la brigada d'extinció d'incendis.

Al mateix temps s'ha tornat a fer de cap i de nou el calabós i s'ha reservat un ampli espai per a magatzem de material.

El pressupost total de l'obra era de 2.185.456 ptes. i es va comptar amb un ajut del Departament de Governació de la Generalitat d'1.044.000 ptes. i un del Govern Civil de Girona de 587.254 i del «Instituto Nacional de Empleo» de 293.627.

Stand de Sant Hilari a la Fira d'Artesania de Girona

Fira de Sant Narcís

Enguany alguns industrials de la nostra població han acudit a la 1ª Mostra d'Artesania de les Comarques de Girona dins les festes de Sant Narcís a Girona.

Allà s'hi varen presentar diferents sectors de les indústries locals dedicades a la producció d'objectes d'artesania.

III Concurs de Fotografia

El 19 de desembre del 85 es va donar el veredicte del III Concurs de Fotografia de Sant Hilari:

S'hi varen presentar un total de 114 obres amb un alt nivell de qualitat.

Els premiats foren els següents:

Tema lliure color

1r Premi, Antoni Bonadona i Capell, de Salt.
2n Premi, Pere Bosch i Cornellà, de Sant Hilari.
3r Premi, Jaume Serradesanferm i Sureda, de Sant Hilari.

Tema local color

1r Premi, Albert Sala i Valls, de Sant Hilari.
2n Premi, Lluís Corominas i Mollera, d'Arbúcies.
3r Premi, Carme Saurina i Porta, de Sant Hilari.

Tema local blanc i negre

1r Premi, Jordi Masferrer i Rosell, d'Arbúcies.
2n Premi, Josep Oriol Espinás i Macip, de Barcelona.
3r Premi, Lluís Cominal i Mollera, d'Arbúcies.

Tema lliure blanc i negre

1r Premi, Josep Guiolà i Bohils, d'Arbúcies.
2n Premi, Lluís Cominal i Mollera, d'Arbúcies.
3r Premi, Rosend Gri i Cases, de Girona.

El lliurament de premis es va fer el 22 de desembre al Saló de Sessions de l'Ajuntament.

En Pere Bosch rep un premi del III Concurs de Fotografia

Declaració de zona catastròfica

Entre els dies 30 i 31 de Gener es va produir una nevada que no solament va colapsar la vida del poble durant uns dies sinó que va causar greus desperfectes en vivendes, indústries, boscos, carreteres, etc.

En unes valoracions estimatives es calculà que les despeses ocasionades eren de prop de 250 milions de ptes.

Davant el gran perjudici econòmic per la població i comarca l'Ajuntament en sessió del dia 1 de febrer va demanar que fos declarada zona catastròfica per tal d'accedir als règims d'ajudes a fons perdut i a vies de crèdit assequibles.

Es va enviar tota la documentació pertinent a l'organisme central, d'acord amb el que estableix el Reial Decret 692/81. Una vegada més el govern central ha ignorat les greus problemàtiques que tenen els municipis com Sant Hilari.

Concurs talla de troncs

Enguany el Concurs de Tallada de Troncs va tenir molta més espectacularitat i ressò. Se celebrà al Camp de Futbol amb molta animació i a més de les actuacions de costum com són xerrac mecànic, xerrac a mà, talla de troncs individual i activitats de bosquerols; va haver-hi l'actuació de l'aixecador de pedres Mikel Saralegui i de l'«aizkolari» Gabriel Saralegui.

El dia no hi acompanyà gaire perquè la boira va fer acte de presència però el fet no va treure gens d'espectacularitat a la prova.

Dintre del mateix sector d'activitat el mes d'octubre es va celebrar la festa del bosquerol, que va consistir en un dinar de germanor al bosc i una divertida tarda de diumenge plena d'activitats que feien les delícies dels més dels tres-cents assistents.

Els actes estaven organitzats per la Cambra Agrària Social i hi col·laboraren diverses entitats i organismes.

Català per adults

El mes de novembre varen iniciar-se les classes de català per adults que s'impartien els dimarts i dijous de dos quarts de deu a 11 del vespre al Casal dels Avis.

El total d'alumnes inscrits era de 25 i es tractava de fer un curs de 50 hores.

L'any vinent es procurarà fer un nivell més elevat.

Creació d'un Patronat de Turisme

El passat mes de maig es va aprovar la constitució d'un Patronat Municipal de Turisme amb els seus corresponents estatuts, ara en tràmit de legalització.

Aquest patronat, integrat pels representants dels sectors directament implicats en el món del turisme té uns objectius molt amplis i com es pot desprendre dels estatuts, tenen un enorme camp d'actuació.

S'han fet ja algunes reunions inicials de cara a fixar objectius i línies d'actuació dirigides a millorar l'oferta turística del poble i de la comarca.

Informatització del servei d'oficines

L'Ajuntament ha adquirit un equip informàtic multiusuari així com un paquet de programes de gestió municipal. Es pretén agilitzar i racionalitzar la tasca administrativa i oferir un millor servei al' públic.

També s'aconseguirà un estricte control de la gestió econòmica pel que fa a comptabilitat, padrons fiscals, emissió de rebuts, relació de contribuents, etc.

El material adquirit suposa una important despesa econòmica però es calcula que en el termini de dos anys de funcionament se n'haurà amortitzat el cost, ja que fins ara moltes gestions mecanitzades es portaven a fer a Centres de Càlcul de fora i els costos eren molt elevats.

La Diputació de Girona ha subvencionat l'esmentat equip amb la quantitat d'1.500.000. El seu cost supera els 4 milions.

Padró Municipal

Fa un parell de mesos es va portar a terme el padró municipal d'habitants que es fa cada cinc anys.

Demanem a totes aquelles persones que per una o altra causa no han omplert el full corresponent d'empadronament passin per aquestes oficines a fer-ho ja que és l'única manera de tenir un recompte exacte de la població.

Pistes de Tennis

Estan en avançada fase de construcció les pistes de tennis municipals a la zona esportiva de la Font de la Baga.

Inicis de la construcció de les pistes de tenis municipals

Se'n construeixen dues, orientades nord-sud, i es preveu que estiguin acabades al llarg d'aquest estiu si les obres mantenen l'actual ritme.

El pressupost total de l'obra és de 6.000.000.

L'empresa CODEBA, S. A. és la que està realitzant les obres.

Entre la Diputació Provincial de Girona i la Generalitat aporta una subvenció de 3.000.000 de ptes. o sigui el 50% del pressupost total.

S'intentarà poder-les inaugurar durant els mesos d'estiu.

Butlletí

Durant el mes de juliol s'ha fet una reedició del fulletó «Sant Hilari Sacalm Tot l'Any» que va sortir el 1985. Se n'han editat 5.000 i es poden recollir a l'Oficina de Turisme i a l'Ajuntament.

Dia del Llibre i la Rosa

Com cada any el 23 d'abril l'Ajuntament i la Diputació de Girona varen obsequiar els centres escolars de la població amb lots de llibres.

Parquet del Pavelló

Si tot va bé el proper mes de setembre es canviarà l'actual parquet del terra del polisportiu.

El sistema que aquí es va utilitzar de col·locació no ha donat el resultat que els tècnics esperaven.

El total de l'obra suposa un cost de 5.000.000 de ptes. i el finançament és el següent:

Generalitat: 1.250.000
Empresa instal·ladora: 2.000.000
Ajuntament: 1.250.000

S'havien previst altres solucions, però hi havia el problema del cost elevat i també el de la negativa de la Generalitat a ajudar si no es feia amb parquet.

Pla d'incendis municipal

La Diputació estableix uns programes d'ajuda als municipis en aquells aspectes que suposin millores en diferents aspectes.

Sant Hilari rebrà ajuts en els següents apartats:

a) construcció d'un centre polivalent, amb 5 milions.
b) procés d'informatització de les oficines de l'Ajuntament, 1,5 milions
c) instal·lacions i conservació de les escoles públiques, Dr. Morales, i F.P. (calefacció, sanitaris, pintura i fusteria, etc.) per un total de 952.000 ptes. que suposa el 50% del cost total de les reformes.

Aquestes ajudes abarquen projectes que ja s'han realitzat, com és el de la informatització i d'altres que estan a punt de portar-se a terme.

Xifres que ens aproximen a la demografia actual de Sant Hilari

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ REAL:

Any	N.º d'habitants	Any	N.º habitants
1900	2.451	1970	3.900
1910	2.549	1980	4.417
1920	2.483	1981	4.375
1930	2.713	1982	4.459
1940	2.600	1983	4.471
1950	2.770	1984	4.486
1960	2.720	1985	4509

FONT: Elaboració personal.

Distribució per edats (1981):

0 - 14 anys	1.042
15 - 29 »	1.047
30 - 44 »	790
45 - 64 »	1.082
65 i més »	414
	4.375
Homes	2.195
Dones	4.375
	4.375

FONT: Banc d'Estadístiques Municipal.

Natalitat - Mortalitat

Any	Població	N.º morts	Mortalitat ‰	N.º naixements	Natalitat (n.º naixats/ any/1.000 hab.
1900	2.451			109	44
1910	2.549	54	21,18	83	32
1920	2.483	72	29	85	34
1930	2.713	44	16,21	76	28
1940	2.600	28	10,70	53	20
1950	2.770	29	10,46	49	17,9
1960	2.720	28	9,5	51	18,5
1970	3.900	21	5,3	72	18,1
1980	4.417	31	7,66	73	16,9
1981	4.375	27	6,1	76	17,3
1982	4.459	31	6,9	56	12,5
1983	4.471	31	6,9	52	11,6
1984	4.486	33	7,3	51	11,3
1985	4.502	32	7,1	53	11,7

FONT: Elaboració pròpia.

Matrimonis: Any 1982 - 24
» 1983 - 25
» 1984 - 22
» 1985 - 15
» 1986 - 16 (gener-juliol)

Del llibre "Sant Hilari Sacalm capital de les Guilleries".

Condicionament de la carretera GE-550 tram: Arbúcies.Sant Hilari Sacalm

Direcció de les obres:
Servei Territorial de Carreteres de Girona

Empresa adjudicatòria:
«AUXINI, S.A.» I «COPISA», conjuntament i solidària

Descripció General:
Les obres de condicionament de la carretera GE-550 tenen per objecte la millora del traçat, l'amplada i el ferm de l'esmentada carretera entre les poblacions d'Arbúcies i Sant Hilari Sacalm.

Aquesta obra forma part del conjunt d'actuacions que la Direcció General de Carreteres de la Generalitat de Catalunya està portant a terme en l'eix Blanes –N-II-Hostalric-Arbúcies-Sant Hilari Sacalm.

Una perspectiva de la Carretera Arbúcies - Sant Hilari

Les característiques principals de l'obra són les següents:

-Secció calçada = 8 m (dos carrils de 3,50 m i vorals de 0,50 m)
-Llargada de l'obra = 9.614 m
-Llargada de l'antic traçat = 10.850 m
-Data d'adjudicació de les obres = 30 de desembre de 1983
-Pressupost d'adjudicació = **505 M de ptes.**
-Data prevista d'acabament = Juliol de 1987

Girona, juny de 1986

Eleccions generals del passat 22 de juny

En les darreres eleccions es varen donar els resultats següents pel que fa al Congrés dels Diputats, a Sant Hilari:

P.S.T.	7 vots
PSC-PSOE	553 vots
CDS	27 vots
M.U.C.	7 vots
UCE	4 vots
Alternativa Verda	23 vots
C.i U.	1.329 vots
POSI	5 vots
PORE	2 vots
U.E.C.	46 vots
E.R.C.	64 vots
C.P.	203 vots
PSDC	2 vots

Quant al Senat, els més votats foren el R. Sala Canadell, en Jaume Casademont i en Narcís Oliveres, del grup C.i U.

Cal fer constar que hi hagueren moltes paperetes nul·les, 120 al Senat i 90 al Congrés dels Diputats perquè eren de la circumscripció de Barcelona.

Pistes de petanca

L'any passat es varen construir unes pistes per a poder practicar l'esport de la petanca. Estan ubicades en un solar de propietat municipal que està situat al final del carrer P. Picasso.

Les pistes de Petanca

Pressupost Municipal Ordinari d'Ingressos de l'Exercici 1985

RELACIO DE COMPTES DE DESPESSES
DEL CAPITOL 1 REMUNERACIONS DE PERSONAL

Consignacio Inicial: 32,625,389
Consignacio Final: 32,625,389

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
11			Retribucions basiques	5,729,833	5,729,833		
	111		Sous graus triennis i altres	5,729,833	5,729,833		
	111	01	Sous graus triennis i altres	5,729,833	5,729,833		
12			Altres remuneracions	7,455,556	7,455,556		
	121		Despesses representacio	2,550,000	2,550,000		
	121	01	Despesses representacio	2,550,000	2,550,000		
	125		Retribucions complementaries	4,905,556	4,905,556		
	125	01	Retribucions complementaries	4,905,556	4,905,556		
13			Complement familiar	120,000	120,000		
	131		Ajut Familiar	120,000	120,000		
	131	01	Ajut familiar	120,000	120,000		
14			Remuneracions en especie	320,000	320,000		
	141		Casa Vivenda	320,000	320,000		
	141	01	Casa Vivenda	320,000	320,000		
16			Personal laboral	12,500,000	12,500,000		
	161		Jornals hores extres i altres	12,500,000	12,500,000		
	161	06	Jornals hores extres i altres	12,500,000	12,500,000		
18			Assegurances Socials	4,000,000	4,000,000		
	181		Assegurances Socials	3,500,000	3,500,000		
	181	05	Assegurances Socials	3,500,000	3,500,000		
	182		Assistencia metge farmaceutica	500,000	500,000		
	182	05	Assistencia metge farmaceutica	500,000	500,000		
19			Classes Passives	2,500,000	2,500,000		
	198		MUNPAL	2,500,000	2,500,000		
	198	05	Cuotes Munpal carrec Corporacio	2,500,000	2,500,000		

RELACIO DE COMPTES DE DESPESSES
DEL CAPITOL 2 COMPRA DE BENS CORRENTS I SERVEIS

Consignacio Inicial: 18,790,276
Consignacio Final: 18,790,276

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
21			Dotacio ordinaria despesses oficina	2,100,000	2,100,000		
	211		Despesses oficina	2,100,000	2,100,000		
	211	01	Despesses oficina	2,100,000	2,100,000		
22			Despesses immobles	2,150,000	2,150,000		
	222		Conservacions i reparacions ordina	1,400,000	1,400,000		
	222	01	Conservacio i reparacions ordinari	600,000	600,000		
	222	03	Conservacions i reparacions ordina	400,000	400,000		
	222	06	Conservacions i reparacions ordi	400,000	400,000		
	223		Neteja calefaccio ventilacio aigues	750,000	750,000		
	223	01	Neteja calefaccio ventilacio aigues	300,000	300,000		
	223	03	Neteja calefaccio ventilacio aigues	50,000	50,000		
	223	06	Neteja calefaccio ventilacio aigues	400,000	400,000		
24			Dietes locomocio i trasllats	440,000	440,000		
	241		Dels membres Corporacio	350,000	350,000		
	241	01	Dietes membres Corporacio	350,000	350,000		
	242		Dietes personal	90,000	90,000		
	242	01	Dietes personal	90,000	90,000		
25			Despesses especials funcionament	10,850,100	21,850,000		
	251		Vestuari i equip personal	50,000	50,000		
	251	01	Vestuari i equip personal	50,000	50,000		
	256		Combustibles i materials auxiliars	1,000,000	1,000,000		
	256	01	Combustibles i materials auxiliars	1,000,000	1,000,000		
	257		Suministre aigua gas i electricitat	7,000,000	7,000,000		
	257	06	Suministre aigua gas i electricitat	7,000,000	7,000,000		
	258		Prestacio de serveis	2,800,000	2,800,000		
	258	01	Contractes prestacio serveis	2,800,000	2,800,000		
	259		Despesses especials funcionament	100	100		
	259	07	Despesses especials funcionament	100	100		
26			Conservacio ordinaria inversions	1,250,176	8,700,000		
	261		de vehicles	700,000	700,000		
	261	01	Conservacio de vehicles	700,000	700,000		
	262		de maquinaria i instalacions	550,176	550,176		
	262	06	Conservacio de maquinaria instalac.	550,176	550,176		
29				2,000,000	2,000,000		
	291		Despesses originats serveis nova c.	2,000,000	2,000,000		
	291	01	Despesses originades nous serveis	2,000,000	2,000,000		

RELACIO DE COMPTES DE DESPESSES
DEL CAPITOL 3 INTERESSOS

Consignacio Inicial: 5,000,000
Consignacio Final: 5,000,000

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
32			d'anticips i prestecs	5,000,000	5,000,000		
	32A		d'empreses comercials industrials	5,000,000	5,000,000		
	32A	06	d'empreses comercials industrials	5,000,000	5,000,000		

RELACIO DE COMPTES DE DESPESSES
DEL CAPITOL 4 TRANSFERENCIES CORRENTS

Consignacio Inicial: 5,180,000
Consignacio Final: 5,180,000

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
42			altres transferencies	4,000,000	4,000,000		
	42A		altres transferencies	4,000,000	4,000,000		
	42A	06	Cobraments indeguts 11. obres	4,000,000	4,000,000		
47			A institucions sense fins de lucre	1,150,000	1,150,000		
	471		a entitats que suplein.n serveis	150,000	150,000		
	471	01	A Entitats	150,000	150,000		
	472		Altres transferencies	1,000,000	1,000,000		
	472	01	Altres transferencies	1,000,000	1,000,000		
48			a Families	30,000	30,000		
	481		Atencions benefiques	30,000	30,000		
	481	01	Atencions benefiques i socors cari.	30,000	30,000		

RELACIO DE COMPTES DE DESPESSES
DEL CAPITOL 6 INVERSIONS REALS

Consignacio Inicial: 103,592,698
Consignacio Final: 103,592,698

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
61			Escorxador	8,000,000	8,000,000		
	611		Escorxador (acabaments)	8,000,000	8,000,000		
	611	01	Escor.Acab.Material complementari	8,000,000	8,000,000		
62			Tennis	6,000,000	6,000,000		
	621		Tennis	6,000,000	6,000,000		
	621	01	Tennis	6,000,000	6,000,000		
63			Depuradora	67,874,195	67,874,195		
	631		Depuradora	67,874,195	67,874,195		
	631	06	Depuradora	67,874,195	67,874,195		
64			Casa Cultura Centre Polivalent	15,801,503	15,801,503		
	641		Casa Cultura	15,801,503	15,801,503		
	641	01	C. Cultura C. Polivalent 1a.fase	15,801,503	15,801,503		
65			Piscina	5,115,000	5,115,000		
	651		Piscina	5,115,000	5,115,000		
	651	06	Piscina 1a. fase	5,115,000	5,115,000		
66			Reforma Enllumenat Public	802,000	802,000		
	661		Enllumenat Public	802,000	802,000		
	661	06	Reforma enllumenat public	800,000	800,000		
	661	07	Altres obres infraestructura	1,000	1,000		
	661	08	Altres obres serveis urbanistics	1,000	1,000		

RELACIO DE COMPTES DE DESPESSES
DEL CAPITOL 9 VARIACIO DE PASIUS FINANCERS

Consignacio Inicial: 4,954,611
Consignacio Final: 4,954,611

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
94			Prestecs a curt termini	2,500,000	2,500,000		
	946		prestecs curt termini	2,500,000	2,500,000		
	946	09	Empreses comercials industrials	2,500,000	2,500,000		
95			Prestecs a llarg plac	2,454,611	2,454,611		
	955		Prestecs a llarg plac	1,800,000	1,800,000		
	955	09	d'organismes autonoms comercials	1,800,000	1,800,000		
	956		d'empreses comercials	654,611	654,611		
	956	09	a Empreses comercials industrials	654,611	654,611		

RELACIO DE COMPTES DE INGRESSOS
DEL CAPITOL 1 IMPOSTOS DIRECTES

Consignacio Inicial: 22,095,150
Consignacio Final: 22,095,150

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
11			SOBRE LA RENDA	18,095,150	18,095,150		
	112		Recarrec sobre tributs Locals	240,000	240,000		
	112	02	LLicencia Fiscal I.R.T.P.	240,000	240,000		
	113		Impostos Municipals	17,855,150	17,855,150		
	113	02	C. Territorial Rustica	400,000	400,000		
	113	03	C. Territorial Urbana	12,300,000	12,300,000		
	113	04	L. Fiscal Impost Industrial	5,155,150	5,155,150		
12			Sobre el Capital	4,000,000	4,000,000		
	121		Impostos Municipals	4,000,000	4,000,000		
	121	03	Impost Increment Valor Terrenys	4,000,000	4,000,000		

RELACIO DE COMPTES DE INGRESSOS
DEL CAPITOL 2 IMPOSTOS INDIRECTES

Consignacio Inicial: 5,960,631
Consignacio Final: 5,960,631

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
29			Altres Impostos Indirectes	5,960,631	5,960,631		
	291		Impostos Municipals	5,960,631	5,960,631		
	291	01	Impost Circulacio vehicles	5,960,631	5,960,631		

RELACIO DE COMPTES DE INGRESSOS
DEL CAPITOL 3 TAXES I ALTRES INGRESSOS

Consignacio Inicial: 29,886,183
Consignacio Final: 29,886,183

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
32			Prestacio de serveis	16,472,320	16,472,320		
	321		Serveis Generals	150,000	150,000		
	321	01	Expedicio de documents	150,000	150,000		
	322		Seguretat	70,000	70,000		
	322	02	Guarderia Rural	70,000	70,000		
	323		Educacio	70,000	70,000		
	323	01	Ensenyament	70,000	70,000		
	324		Sanitat	650,000	650,000		
	324	01	Ambulancia Municipal	650,000	650,000		
	326		Vivenda i benestar comunitari	13,428,320	13,428,320		
	326	01	LLicencies Urbanistiques	6,000,000	6,000,000		
	326	03	Apertura Establiments	160,000	160,000		
	326	04	Inspeccio vehicles aparells	320,000	320,000		
	326	07	Recollida escombraries	3,981,712	3,981,712		
	326	08	Clavegueram	1,266,608	1,266,608		
	326	12	Serveis funeraris	1,000,000	1,000,000		
	326	13	Cementiris	700,000	700,000		
	328		Serveis Economics	2,104,000	2,104,000		
	328	04	Bascula Publica	4,000	4,000		
	328	06	Mercats	1,600,000	1,600,000		
	328	09	Escorxadors	500,000	500,000		
33			Altres taxes per aprofitaments espe	3,959,662	3,959,662		
	331		De terrenys d'us public	1,107,000	1,107,000		
	331	03	Entrada vehicles reserva aparcaments	787,000	787,000		
	331	04	Taules i cadires	140,000	140,000		
	331	07	Llocs i barraques de fira	180,000	180,000		
	332		Del sol subsol i vol	2,852,662	2,852,662		
	332	04	Terrenes i voladissos	630,000	630,000		
	332	06	Postes cables i palomilles	1,500,000	1,500,000		
	332	09	Aparadors i vitrines	722,662	722,662		
35			Arbitris amb fins no fiscals	1,300,000	1,300,000		
	351		Solars sense vallar	1,300,000	1,300,000		
36			Contribucions especials	1,000	1,000		
	361		per a l'execucio d'obres	1,000	1,000		
39			Altres ingressos	8,153,201	8,153,201		
	391		Multes	50,000	50,000		
	395		Imprevistos	8,103,201	8,103,201		

RELACIO DE COMPTES DE INGRESSOS
DEL CAPITOL 4 TRANSFERENCIES CORRENTS

Consignacio Inicial: 29,054,000
Consignacio Final: 27,054,000

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
41			Del Estat	27,054,000	27,054,000		
	411		Participacions en ingressos	24,000,000	24,000,000		
	411	01	Fons Nacional de Cooperacio	24,000,000	24,000,000		
	413		Subvencions	3,054,000	3,054,000		

RELACIO DE COMPTES DE INGRESSOS
DEL CAPITOL 5 INGRESSOS PATRIMONIALS

Consignacio Inicial: 4,036
Consignacio Final: 4,036

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
53			Interessos de Dipositi	1,000	1,000		
	531		en comptes de banca i Caixes	1,000	1,000		
55			Rentes inmobles	3,036	3,036		
	551		Arrendament finques urbanes	3,036	3,036		
	551	01	Cuartel Guardia Civil	3,036	3,036		

RELACIO DE COMPTES DE INGRESSOS
DEL CAPITOL 7 TRANSFERENCIES DE CAPITAL

Consignacio Inicial: 85,142,974
Consignacio Final: 85,142,974

Art	PARTIDA Grup	PARTIDA Subg.	Explicacio del Compte	Consignacio Inicial	Consignacio Final	MODIFICACIONS Import	MODIFICACIONS Data
72			D'organismes Autonoms Administrati.	66,875,195	66,875,195		
	721		Subvencions	66,874,195	66,874,195		
	721	01	Junta Sanejament Depuradora	12,574,495	12,574,495		
	721	02	Con. Hidro. Pirineo (Depuradora)	54,299,700	54,299,700		
	723		Altres Subvencions	1,000	1,000		
	723	05	Altres Subvencions Ens Territorials	1,000	1,000		
73			Ens Territorials	18,267,779	18,267,779		
	732		Ens Territorials	18,267,779	18,267,779		
	732	01	Escorxador Generalitat	4,000,000	4,000,000		
	732	02	Tennis Diputacio	3,000,000	3,000,000		
	732	03	C.Cultura 1.fase C. Poli (Diputacio)	5,000,000	5,000,000		
	732	04	C.Cultura Dip. V Centenario	3,767,779	3,767,779		
	732	06	Piscina 1. fase (Diputacio)	2,500,000	2,500,000		

Havent-se reforçat el servei nocturn de policia municipal, el *Nou Telèfon d'Urgències* per la nit és el **868123** el qual estarà permanentment atès per la policia municipal. En el cas de força major de no respondre aquest telèfon, es pot deixar el missatge en el número 86 81 01, el qual serà recollit igualment per la policia de guàrdia.

També es fa saber que, a partir del dissabte dia 19 de juliol, el *Centre del poble restarà tancat al trànsit de vehicles* els dissabtes, de 5 tarda a 9'15 del vespre i els diumenges, de les 9 del matí a les 9'15 del vespre.

Així mateix, segons indica el servei de correus, cal tenir present que en totes les cartes i enviaments adreçats a Sant Hilari, s'hi ha de fer constar el nou *Codi Postal*, que és el 17403, junt amb el nom del municipi, tal i com s'indica: *"17403-SantHilariSacalm"*.

ÍNDEX

Per molts anys, avis!!!	M.ª Carme Timoneda i Gallart
Salutació	
Una gran nevada	
El somriure d'en Jaumet	Josep M. Alimbau i Argila
Ai quin prat que em sé!!!	Pere Badós i Garcia-Ciaño
Sant Pere Desplà	Antoni Pladevall i Font
"Patrona de Catalunya"	Josep Gutiérrez i Rodríguez
Després de la tempesta als volts de Sant Hilari	Josep Santacana i Tusquell
Pastoral parroquial d'estiu a Sant Hilari Sacalm	Joan Tuneu i Mir
Cant a la Natura	Soletat Ridaura
El teatre al nostre poble	Junta Grup de Teatre
"Els Nois Alegres": Un xic d'història	Junta Coral Mixta
La Música	Els Amics de la Música
Coral parroquial "Petits Cantaires"	Mn. Jacint Espejo
Espurnes històriques. Inquietud intel·lectual	Josep Gutiérrez i Rodriguez
Ser oasis de pau	Ramon Cabau
Els Avis	Soletat Ridaura
Els Festivals Internacionals de Música de Sant Hilari o la veu del qui clama en el desert	Quico Danés
Club de Tennis Sant Hilari	Junta Directiva
A la memòria del meu espòs	Rosa Huguet
Crònica de l'any	
Ara fa cinquanta anys...	Àngel Serradesanferm i Valls
Actes Religiosos	
Actes Recreatius	
Crida de la Festa Major-85	Joan Guitart i Agell
Llar infantil "Les Cent Fonts". Tinguem cura dels infants	Enric
Acròstic	Josep Gutiérrez i Rodríguez
Hilariencs afeccionats al futbol!!	
Fotos que fan història	
Algunes imatges de la Construcció de la Carretera d'Arbúcies a Sant Hilari	
Ràdio Sant Hilari	
L'Escola de Belles Arts	N. i J.
Vells records	Marta i Montse Andreu
La Font del Cirerer	J. B.
Col·laboradors	
Informació municipal	Recull d'A. Serradesanferm
Índex	

Davant la manca de publicacions periòdiques a la nostra vila, el Programa de Festes és des de fa temps una porta oberta a totes les opinions. L'Ajuntament dóna les gràcies a aquelles persones i entitats que amb els seus escrits han ajudat a confeccionar aquest programa.

Cada any quan s'acosta la Festa Major, l'Ajuntament passa una comunicació a totes les entitats del poble per si volen donar el seu parer a través d'aquestes pàgines. Aquí hi teniu la col.laboració de totes les que ho han fet.

L'Ajuntament no comparteix, necessàriament, l'opinió dels col.laboradors en aquest programa.

Fotografies: AMADEU, ROSSELL, BOSCH i arxius A. Serradesanferm
Impressió i fotocomposició: IND. GRÀFIQUES DURAN, S.A.
Edita: COMISSIÓ DE FESTES
Coordinador: Angel Serradesanferm i Valls
Dip. Legal Gi. 663 - 1986

